

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA MLADE 2014.-2018.

UVODNA REČ GRADONAČELNIKA

Gradonačelnik:
Maglai Jenő

SADRŽAJ

Uvodna reč gradonačelnika.....	2
Sadržaj.....	3
Kancelarija za mlade Grada Subotice.....	4
Lokalni akcioni plan za mlade.....	7
Proces izrade Lokalnog akcionog plana za mlade 2013.....	7
Proces izrade Lokalnog akcionog plana za mlade 2014-2018.....	8
Predmet akcionog plana.....	9
Principi i vrednosti.....	9
Kontekst.....	10
Demografski podaci.....	10
Stanovništvo.....	11
Opšti podaci o populaciji mladih.....	12
Analiza ključnih aktera.....	14
Omladinski programi i aktivnosti.....	20
Strateška analiza oblasti u Lokalnom akcionom planu za mlade za period od 2014 - 2018.....	20
Slobodno vreme mladih, kultura i sport.....	22
Informisanost i mobilnost mladih.....	26
Aktivno učešće i volonterizam mladih.....	29
Neformalno obrazovanje.....	31
Zdravlje i socijalna politika prema mladima.....	35
Bezbednost mladih.....	40
Zapošljavanje mladih.....	41
Zaštita životne sredine i održivi razvoj.....	47
Mladi u ruralnim sredinama.....	49
Preporuke.....	59
Povezanost sa drugim strateškim dokumentima.....	88
Usklađenost sa Nacionalnom strategijom za mlade.....	88
Usklađenost sa akcionim planom politike za mlade Vojvodine.....	88
Usklađenost sa drugim lokalnim strategijama.....	90
Strategija ekonomskog razvoja grada Subotice, 2013-2022.....	90
Politika jednakih mogućnosti.....	90
Mehanizmi sprovođenja strategije.....	91

Implementacija strategije za mlade.....	91
Promocija Lokalnog akcionog plana za mlade.....	92

KANCELARIJA ZA MLADE GRADA SUBOTICE

U januaru 2010. godine, petnaest organizacija civilnog društva (u daljem tekstu Mreža) iz Subotice koje u svom opisu delovanja imaju rad sa mladima, okupile su se oko ideje da se pitanje osnivanja KZM i kreiranje omladinske politike na lokalnu pokrene. Organizacije civilnog društva su vodile dvogodišnji proces zagovaranja sa lokalnom samoupravom da se stvore tehnički uslovi za osnivanje KZM i Saveta za mlade.

Lokalnim izborima u maju 2012. došlo je do razdvajanja tadašnjeg resora za omladinu, sport i turizam. Ovo je umnogome doprinelo da se resor za omladinu osamostali i preuzmu određene mere u rešavanju važnih pitanja sistemske brige mladih na lokalnu.

Predstavnici Mreže su u periodu avgust-septembar, 2012. održali niz sastanaka sa članom Gradskog veća zaduženog za mlade i predočili mu potrebu kreiranja sistemske brige o mladima na teritoriji grada Subotice. Mreža je takođe izrazila spremnost da učestvuje u realizaciji i koordinaciji konsultativnog procesa vezanog za izradu strateškog dokumenta Lokalnog akcionog plana za mlade, kao i opisa delatnosti KZM i Saveta za mlade.

Organizacije civilnog društva koje su deo Mreže: Edukativni centar Roma, SPOT, „VIFO“ — Vojvođanski omladinski forum, Otvorene perspektive, Photowalkers, Polisfest, Edukativna kuća, Zajedno, Urban Village, Stav +, Omladinski eko život, Školsko zvono, „CEKOR“ — Centar za ekologiju i održivi razvoj, Femina Creativa i Centar lokalne demokratije.

Nakon dve godine intenzivnog zagovaranja Skupština grada Subotice, je na 9. sednici održanoj dana 21. marta 2013. godine, donela odluku o osnivanju Kancelarije za mlade Grada Subotice (u daljem tekstu KZM).

KZM je lokalni servis mladih građana i građanki; to je operativno telo u okviru lokalne samouprave koje ima za cilj sledeće:

- afirmisanje mladih i njihovo uključivanje u društvo,
- obezbeđivanje jednakog položaja mladih u društvu,
- organizovani pristup problemima mladih,
- organizovanje društvenog života mladih,
- unapređenje bezbednosti mladih,
- pomoć mladima u njihovoj profesionalnoj orijentaciji,
- pružanje podrške u realizaciji projekta mladih,
- uključivanje mladih u kulturni i sportski život Grada Subotice,
- afirmisanje različitih kulturnih vrednosti, razumevanja, tolerancije, sagledavanje problema mladih i njihovo rešavanje,
- pružanje podrške inicijativama i projektima mladih i pronalaženje načina za njihovo finansiranje,
- edukovanje mladih o problemima i izazovima odrastanja,
- informisanje mladih,

- promovisanje sporta, zdravog i odgovornog načina života,
- podržavanje aktivne saradnje Grada Subotice, škola, nevladinih organizacija, sportskih i omladinskih organizacija i klubova,
- promovisanje značaja volonterskog rada.

Zadaci KZM:

- izrada planskih dokumenata,
- stvaranje uslova i ostvarivanje komunikacije svih relevantnih i odgovornih subjekata za razvoj mladih na lokalnom, pokrajinskom i republičkom nivou,
- organizovanje kreativnih radionica iz različitih oblasti,
- pružanje podrške omladinskim organizacijama na teritoriji Grada Sbotice,
- pronalaženje novih mogućnosti finansiranja programa za mlade,
- izrada programa i projekata koje će kreirati i realizovati u zavisnosti od potrebe mladih

Oblasti kojima se KZM:

1. Obrazovanje mladih
2. Zapošljavanje mladih
3. Zdravlje i socijalna politika prema mladima
4. Bezbednost mladih
5. Informisanost i mobilnost mladih
6. Slobodno vreme mladih, kultura i sport
7. Aktivno uključivanje mladih u društvo i volonterizam
8. Mladi u ruralnim sredinama
9. Ekologija i održivi razvoj

Šta mladi dobijaju postojanjem kancelarija za mlade?

1. Razumevanje i podršku za svoj doprinos zajednici,
2. Podsticaj na aktivno učešće u životu svoje lokalne zajednice,
3. Priznavanje i uvažavanje svojih prava, interesa i potreba,
4. Pristup informacijama,
5. Materijalne i tehničke resurse
6. Fizički prostor za realizaciju svojih projekata, inicijativa i ideja iz svih devet oblasti kojima se KZM bavi.

Grad Subotica, uz veliku podršku resora za omladinu, sport i turizam u prethodnom periodu (2012-2014) je dostigla velike pomake na polju omladinske politike:

1. Na inicijativu civilnog sektora i uz podršku Člana Gradskog veća za omladinu prihvatio se predlog Odluke o dopuni Statuta Grada gde je iza reči sport, dodato „omladinski sektor“, što znači da Grad može da osnuje ustanove, organizacije i u oblasti omladinskog sektora kao i da prati i obezbeđuje njihovo funkcionisanje.
2. Na 7. sednici održanoj dana 7. februara 2013. godine doneo se zaključak o usvajanju Lokalnog akcionog plana za mlade za period 2013. godinu. Za implementaciju je izdvojeno 3 miliona dinara
3. Na 9. sednici održanoj dana 21. marta 2013. godine doneta je odluka o osnivanju Kancelarije za mlade i postavljanju Koordinatora na mandat od četiri godine. Za funkcionisanje KZM izdvojeno je u prvoj godini 2.272.000,00 din.

U narednom periodu radiće se na uspostavljanju Saveta za mlade na nivou Grada koji bi imao savetodavnu ulogu KZM i u saradnji zajedno doprinosili jačanju realizacije omladinske politike na lokalnu. Savet za mlade bira Skupština lokalne samouprave, i njega bi trebalo da čine mladi odbornici lokalne samouprave, Član gradskog veća zadužen za mlade, predstavnik kabineta Gradonačelnika, predstavnici OCD, predstavnici Mreže i građani koji imaju iskustvo u radu sa mladima.

Savet za mlade bi trebao naročito da:

- Koordiniše u saradnji sa KZM implementaciju LAP-a za mlade na teritoriji grada Subotice;
- Inicira i učestvuje u izradi lokalne omladinske politike u oblasti obrazovanja, sporta, korišćenja slobodnog vremena, povećanja zaposlenosti, sprečavanja nasilja i kriminaliteta, informisanja, zdravlja, ekologije i održivog razvoja, mladi u ruralnim sredinama, i drugim oblastima od značaja za mlade;
- Učestvuje u izradi posebnih lokalnih akcionih planova, programa politika u saglasnosti sa Nacionalnim strategijama za mlade i prati njihovo ostvarivanje;
- Daje mišljenje o pitanjima od značaja za mlade i o njima obaveštava organe grada;
- Daje mišljenje na nacrtu propisa i odluka koje donosi skupština u oblastima značajnim za mlade;
- Usvaja godišnje i periodične izveštaje o ostvarivanju lokalne omladinske politike i lokalnih akcionih planova i programa za mlade i podnosi ih skupštini, gradonačelniku i gradskom veću;
- Inicira pripremu projekata ili učešće grada u programima u projektima za mlade u cilju unapređenja položaja mladih i obezbeđenja ostvarivanja njihovih prava koja su u nadležnosti grada;
- Podstiče saradnju između grada i omladinskih organizacija i udruženja i daje podršku realizaciji njihovih aktivnosti;
- Podstiče ostvarivanje međuopštinske saradnje koja se odnosi na omladinu i o tome obaveštava organe grada;
- Daje mišljenje o predlozima projekata od značaja za mlade koji se delimično ili potpuno finansiraju iz budžeta grada, prati njihovo ostvarivanje i daje mišljenje nadležnom organu grada.

Omladinski klub/Omladinski centar predstavlja važan element u sprovođenju lokalne omladinske politike. Predstavlja prostor gde se sprovode programi za mlade u okviru usvojene lokalne, (pokrajinske) i nacionalne Strategije za mlade; takođe učestvuje u promociji strategija za mlade. Predviđeno je da Omladinski klub/centar:

- Pruža usluge o mogućnostima zadovoljavanja potreba mladih i relevantnih OCD. Omladinski klub, predviđa osnivanje internet kluba, biblioteke, medija centra mladih;
- Pruža obuke i konsultantske usluge od strane stručnjaka ali i programe vršnjačke edukacije, obezbeđivanje prostora i opreme za

rad omladinskim organizacijama i prostor za kreativno izražavanje mladih¹.

- Predstavlja fizički prostor u kojem mladi mogu da provode kvalitetno svoje slobodno vreme.

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA MLADE

PROCES IZRADE LOKALNOG AKCIONOG PLANA ZA MLADE 2013

U okviru realizacije projekta „Strategijom do mladih“ koji je bio podržan od strane Grada na konkursu za omladinske programe u oktobru 2013. godine, revidiran je već postojeći Lokalni akcioni plan i (u daljem tekstu LAP) iz 2009. godine. LAP je imao sledeće oblasti : obrazovanje, zapošljavanje, zdravlje i socijalna politika prema mladima, slobodno vreme, kultura i sport, aktivno učešće i volonterizam mladih, informisanje i mobilnost, ekologija i održivi razvoj, bezbednost mladih i mladi u ruralnim sredinama. Projekat se realizovao u period od 27. oktobra do 16. novembra.

U revidiranju LAP-a ukupno je uzelo učešće 145 predstavnika. Uključeni su bili iz različitih lokalnih aktera, važnih za izgradnju omladinske politike. Uključeni su bili predstavnici učeničkih/studentских parlamenata, volonteri i aktivisti omladinskih i organizacija za mlade, predstavnici institucija i službi sistema, predstavnici verskih i nacionalnih zajednica kao i predstavnici podmladaka političkih partija.

Skupština grada Subotice, na 7. sednici održanoj dana 7. februara 2013. godine, donela je zaključak o usvajanju LAPa za mlade za 2013. Godinu i tom prilikom izdvojila za realizaciju ukupno 3 miliona dinara. Ukupan budžet za realizaciju projekata dodeljen je organizacijama civilnog društva prilikom raspisivanja javnog konkursa u aprilu i oktobru mesecu 2013. Ukupno je realizovano 41 projekata na teritoriji Grada Subotice u koji su bili uključeni mladi.

PROCES IZRADE LOKALNOG AKCIONOG PLANA ZA MLADE 2014-2018

Akcioni plan za mlade grada Subotice je dokument koji definiše

¹ „Vodič: Na Ti sa lokalnom kancelarijom i planom za mlade“ (2010), Grupa „Hajde da...“, Beograd.

- Presek trenutnog stanja i položaja mladih i analizu (najizrazitijih) potreba mladih.
- Formulisanje mera za rešavanje definisanih i istraženih potreba mladih.

Lokalna samouprava je u saradnji sa Kancelarijom za mlade Grada Subotice i omladinskim civilnim organizacijama u oktobru 2013. godine započela rad na kreiranju LAP-a za mlade za period od 2014 do 2018. godine u čiju izradu su bili uključeni mladi od 15 do 35 godina, predstavnici institucija i organizacija civilnog društva koje se bave oblastima zdravlja, kulture, bezbednosti, zaštite životne sredine, podmladci političkih partija, nacionalne zajednice, predstavnici učeničkog i studentskog parlamenta kao i svi akteri koji su prepoznati na lokalnu kao važni u izgradnji jedinstvene strategije prema mladima, poboljšanju položaja i unapređivanju sveobuhvatnog pristupa u radu sa ovom ciljnom grupom. Ukupan broj predstavnika koji su se uključili u radne grupe je 182.

Proces izrade strategije se sastojao iz 5 faza, i trajao je od septembra 2013. do januara 2014.

1. *Kreiranje plana i programa realizacije aktivnosti na prikupljanju podataka i analize podataka*
2. *Realizacija istraživanja interesovanja i stavova mladih u sadnji sa srednjim školama i fakultetima*

Osnovni cilj istraživanja je dobijanje podataka koji su uvršteni u stratešku analizu oblasti u lokalnom akcionom planu za mlade, te ujedno i dobijanje šire slike o problemima koje mladi smatraju da su im prioritetni, te kakve stavove imaju prema aktivnom učešću, neformalnom obrazovanju, etničkoj distanci, zdravlju, bezbednosti i drugim pitanjima koji se tiču mladih.

Istraživanje je sprovedeno u novembru i decembru 2013. putem anketiranja učenika/ca i studenata/kinja do 25 godina, te putem realizacije dve fokus grupe mladih zaposlenih i nezaposlenih od 19 do 30 godina. Ukupno je anketirano 389 mladih, a u fokus grupama je učestvovalo 16 mladih.

3. *Rad u radnim grupama*

Predstavnici/e institucija, organizacije civilnog društva, đачkih/studentskih parlamenata srednjih i visokih škola iz Subotice, kao i neformalnih grupa mladih su učestvovali u radu 9 radnih grupa na kojima su putem diskusije utvrđivali prioritete probleme, ciljeve te konkretne mere i aktivnosti za svaku od oblasti u strategiji za mlade.

4. *Analiza dobijenih podataka i zaključaka sa radnih grupa*
5. *Javna rasprava*

Iako je Akcioni plan dokument koji „propisuje“ redosled i skup aktivnosti sa tačno određenim rokovima i nosiocima, on u svojoj suštini predstavlja i osnovu koja se stalno oplemenjuje, dograđuje i širi u skladu sa zahtevima vremena i trenutnim prilikama.

PREDMET AKCIONOG PLANA

Ovim dokumentom se definišu stavovi i mišljenja mladih i lokalnih aktera u gradu Subotica, te iskazuju konkretne potrebe mladih. Takođe se podstiču svi

zainteresovani i odgovorni da odgovore potrebama mladih te se utvrđuje konkretan plan akcije u rešavanju problema mladih sa nosiocima, rokovima aktivnostima i ciljevima.

Akcioni plan treba da obaveže odgovorne i podstakne zainteresovane u lokalnoj zajednici da odgovore na potrebe mladih, da utiču na rešavanje problema mladih, povećaju participaciju mladih u društvenom životu grada i zaštite ugrožene grupe mladih.

Oblasti koje obuhvata politika za mlade grada Subotice su sledeće: *obrazovanje mladih, zapošljavanje mladih, zdravlje i socijalna politika prema mladima, bezbednost mladih, informisanost i mobilnost mladih, slobodno vreme, kultura i sport mladih, aktivno učešće i volonterizam mladih, mladi u ruralnim sredinama i ekologija i održivi razvoj*. Oblast zdravlje je proširena na zdravlje i socijalna politika prema mladima.

PRINCIPI I VREDNOSTI

Lokalni akcioni plan za mlade grada Subotice, u toku svog rada i kreiranja mera za poboljšanje statusa mladih, koristiće principe na kojima je rađena Nacionalna strategija za mlade, jer proizilaze iz vrednosnog sistema čiji su osnov Ustav Republike Srbije, Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima, Konvencija UN o pravima deteta sa Protokolima, Konvencija Saveta Evrope o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i Međunarodni paket o građanskim i političkim pravima.

Principi lokalnog plana akcija su:

Poštovanje ljudskih prava: Obezbeđuje se da svi mladi imaju ista prava bez obzira na pol, rasnu i nacionalnu pripadnost, religijsko i političko opredeljenje, seksualnu orijentaciju, socijalni status, kao i funkcionalne smetnje/invaliditet. Obezbeđuju se ravnopravne mogućnosti za razvoj mladih zasnovane na jednakim pravima, a u skladu sa potrebama, vlastitim izborima i sposobnostima.

Ravnopravnost: Omogućava se da svi mladi imaju pravo na jednake šanse, na informisanje, na lični razvoj, doživotno učenje, zapošljavanje u skladu sa raznovrsnim sopstvenim karakteristikama, izborima i sposobnostima. Obezbeđuje se poštovanje rodne ravnopravnosti, nediskriminacije, slobode, dostojanstva, bezbednosti, ličnog i društvenog razvoja mladih.

Odgovornost: Podstiče se i razvija odgovornost onih koji rade sa mladima, kao i odgovornost mladih u skladu sa njihovim mogućnostima.

Dostupnost: Prepoznaju se i uvažavaju kapaciteti mladih kao važnog društvenog resursa i iskazuje se poverenje i podrška njihovim potencijalima: mladi znaju, mogu, umeju. Omogućava se i obezbeđuje dostupnost svih resursa mladima. Obezbeđuju se uslovi za očuvanje zdravlja mladih i kvalitetno sprovođenje slobodnog vremena. Afirmiše se i stimuliše postepeno uvođenje i razvijanje inkluzivnog obrazovanja na svim nivoima.

Solidarnost: Razvija se intergeneracijska solidarnost i uloga mladih u izgradnji demokratskog građanstva. Podstiču se svi oblici vršnjačke solidarnosti, podstiče se kultura nenasilja i tolerancije među mladima.

Saradnja: Podržava se i obezbeđuje sloboda udruživanja i saradnja sa vršnjacima i podstiče intergeneracijska saradnja, na lokalnom, nacionalnom i međunarodnom nivou.

item[Aktivno učešće mladih:] Obezbeđuju se prava, podrška, sredstva, prostor i mogućnost kako bi mladi učestvovali u procesu donošenja odluka, kao i u aktivnostima koje doprinose izgradnji boljeg društva.

Interkulturalizam: Omogućava se poštovanje različitosti u svim oblastima ljudskog života, tolerancija, kao i afirmacija umetničkih i kreativnih pristupa usmerenih na negovanje i razvijanje interkulturalnog dijaloga među mladima.

Celoživotno učenje: Promoviše se celoživotno učenje u kojem se afirmišu znanje i vrednosti i omogućava sticanje kompetencija. Obezbeđuje se povezivanje formalnih i neformalnih oblika obrazovanja, razvijanje i uspostavljanje standarda u obrazovanju.

Zasnovanost: Obezbeđuje se da svi strateški koncepti, principi i aktivnosti koji se odnose na mlade budu zasnovani na utemeljenim, relevantnim podacima i rezultatima istraživanja o mladima.

KONTEKST

DEMOGRAFSKI PODACI

Grad Subotica se nalazi na severu Republike Srbije i Autonomne Pokrajine Vojvodine u sastavu Severnobačkog okruga (sa opštinama Bačka Topola i Mali Idoš), uz granicu sa Republikom Mađarskom. Pored Subotice prolazi međunarodni put E-75. Do graničnog prelaza Kelebija ima 10 a do Horgoša 26 kilometara.

Subotica je danas savremena, urbana, multinacionalna, multikulturalna i multikonfesionalna zajednica građana i građanki sa razvijenom mrežom kulturnih, obrazovnih, zdravstvenih i socijalnih ustanova.

Oko grada podignuto je 18 većih naselja: Bajmok, Bački Vinogradi, Bačko Dušanovo, Bikovo, Višnjevac, Gornji Tavankut, Donji Tavankut, Đurđin, Kelebija,

Ljutovo, Mala Bosna, Mišićevo, Novi Žednik, Palić, Stari Žednik, Hajdukovo, Čantavir i Šupljak².

STANOVNIŠTVO

Grad Subotica	
Ukupan broj stanovnika po popisu 2011	141.554
Radno sposobno stanovništvo (15-64 god.) procena 2010	99.620
Broj domaćinstava po popisu 2011	53.601
Prosečan broj članova po domaćinstvu po popisu 2011	2, 62

Prema popisu iz 2011, primećuje se pad broja stanovnika na teritoriji grada Subotice u odnosu na popis iz 2002. godine. Ukupan broj prema najnovijim podacima je: 141.554 stanovnika.

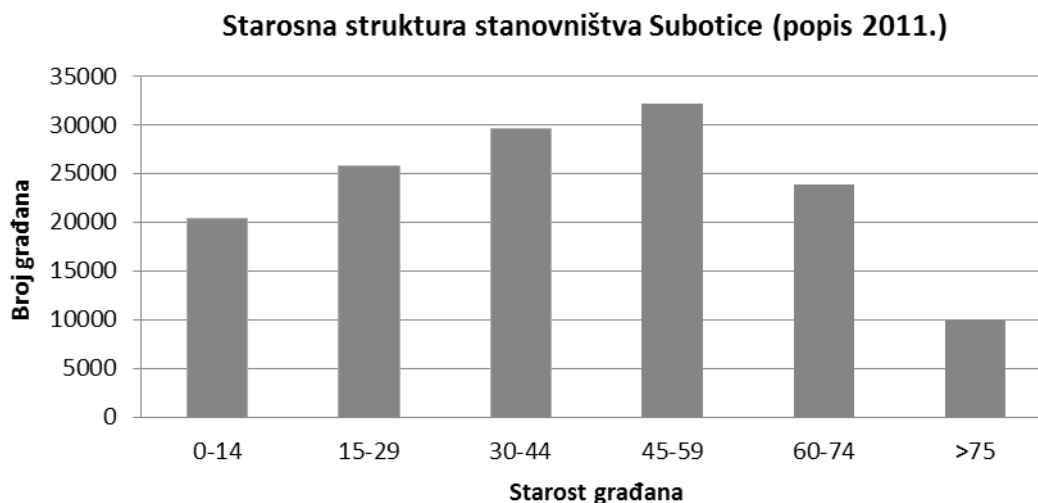
Na osnovu analize kretanja ukupnog broja stanovnika, Subotica je do 1981. godine beležila konstantan porast broja stanovnika, dok je u periodu od 1981. do 2011. godine evidentna obrnuta tendencija, odnosno dolazi do smanjivanja ukupnog broja stanovništva. Primetna su migratorna kretanja stanovništva iz sela u grad, a naročito je izraženo smanjivanje ukupnog broja stanovnika u manjim naseljima. Suboticu karakterišu nepovoljna demografska kretanja, odnosno stanje duboke demografske starosti.³

² http://www.subotica.rs/pdf/sluzbeni_list/2007_40_sr.pdf, Službeni list opštine Subotica.

³ Usvojena Strategija Lokalnog održivog razvoja Grada Subotice 2013. – 2022.

OPŠTI PODACI O POPULACIJI MLADIH

Podaci dobijeni popisom stanovništva iz 2011. pokazuju da unutar Subotice živi 25789 mladih ljudi dobi od 15 do 29 godine. Broj mladih dobi od 15-29 čini 18,2 % od ukupnog broja stanovnika a 2002 je iznosilo 20,56%. Od toga je danas 13123 momaka i 12666 devojaka.⁴

ILUSTRACIJA 1: POPIS STANOVNIŠTVA, DOMAĆINSTVA I STANOVA U 2011:
STANOVNIŠTVO, POL I STAROST (2012).

		Starost			Ukupan broj mladih (15-29)	Udeo mladih prema ukupnom broju stanovnika
		15-19	20-24	25-29		
Subotica grad, ukupno		7733	8480	9576	25789	18,2 %
	muško	3903	4390	4830	13123	9,3 %
	žensko	3830	4090	4746	12666	8,9 %
Gradsko stanovništvo		5613	6258	7302	19173	13,5 %
	muško	2830	3227	3652	9709	6,9 %
	žensko	2783	3031	3850	9664	6,8 %
Ostalo stanovništvo		2120	2222	2274	6616	4,7 %
	muško	1073	1163	1178	3414	2,4 %
	žensko	1047	1059	1096	3202	2,3 %

⁴ Izvor: Popis stanovništva, domaćinstva i stanova u 2011: Stanovništvo, Pol i starost (2012): Republički zavod za statistiku, Beograd.

TABELA 1: STRUKTURA MLADIH OD 15 DO 29 GODINA, STANOVNIŠTVO, POL
I STAROST (2012).

ANALIZA KLJUČNIH AKTERA

Institucija	Strukture koje rade sa mladima
Lokalna samouprava	<p>Kancelarija za mlade Grada Subotice (KZM) KZM je lokalni servis mladih građana i građanki; to je operativno telo u okviru lokalne samouprave koje ima za cilj:</p> <ul style="list-style-type: none"> • afirmisanje mladih i njihovo uključivanje u društvo, • obezbeđivanje jednakog položaja mladih u društvu, • organizovani pristup problemima mladih, • organizovanje društvenog života mladih, • unapređenje bezbednosti mladih, • pomoć mladima u njihovoj profesionalnoj orijentaciji, • pružanje podrške u realizaciji projekta mladih, • uključivanje mladih u kulturni i sportski život Grada Subotice, • afirmisanje različitih kulturnih vrednosti, razumevanja, tolerancije, sagledavanje problema mladih i njihovo rešavanje, • pružanje podrške inicijativama i projektima mladih i pronalaženje načina za njihovo finansiranje, • edukovanje mladih o problemima i izazovima odrastanja, • informisanje mladih, • promovisanje sporta, zdravog i odgovornog načina života, • podržavanje aktivne saradnje Grada Subotice, škola, nevladinih organizacija, sportskih i omladinskih organizacija i klubova, • promovisanje značaja volonterskog rada.
Socijalna zaštita	<p>Centar za socijalni rad grada Subotice</p> <p>Ekipa za zaštitu dece i omladine se sastoji iz tima za zaštitu dece i omladine bez roditeljskog staranja, tima za zaštitu dece i omladine iz porodica sa poremećenim porodičnim odnosima i tima za zaštitu dece i omladine sa problemima u društvenom ponašanju.</p> <p>U okviru Centra za socijalni rad postoji Dnevni centar za decu i omladinu sa poremećajima u društvenom ponašanju kao usluga sistema socijalne zaštite kojom se pruža pomoć i podrška deci i mladima koji ispoljavaju probleme u ponašanju ili ne umeju da na adekvatan način zadovolje svoje potrebe ili ih zadovoljavaju na društveno neprihvatljiv način, kao i njihovim roditeljima i starateljima.</p> <p>Ciljna grupa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • deca i mladi od 12 do 18 godina koji manifestuju probleme u ponašanju ili su rizični za razvoj problema u ponašanju po proceni organa

	<p>starateljstva, te se stoga upućuju na aktivnosti Dnevnog centra</p> <ul style="list-style-type: none"> • deca i mladi uzrasta od 14 do 18/21 godinu koji manifestuju probleme u ponašanju, a koje nadležni sud kroz vaspitni nalog ili vaspitnu meru upućuje u Dnevni centar • deca i mladi od 12 do 18 godina koje Centar za socijalni rad i druge institucije angažovane u radu sa njima (škola i dr) upućuju u Dnevni centar • deca i mladi od 12 do 18 godina čiji roditelji/staratelji zahtevaju da budu upućeni u Dnevni centar • deca i mladi od 12 do 18 koji sami prepoznaju svoje probleme u ponašanju i traže uključivanje u aktivnosti Dnevnog centra i kluba <p>Programi koje nude su sledeći:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Program ličnog i socijalnog razvoja- resocijalizacija mladih sa problemima u ponašanju • Program “Ti si ti, a ja sam ja”- program za sticanje samopouzdanja i samopoštovanja kod dece • Program “Uživaj u vezi bezbedno-Veži se!”- program za srednjoškolce u okviru seksualno zdravstvene edukacije <p>Veoma značajne ustanove u sistemu socijalne zaštite, koje realizuju neke od usluga socijalne zaštite iz nadležnosti grada su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Crveni krst koji je osnovan 1886. godine, u okviru koga funkcioniše Narodna kuhinja i sprovode se programi podele paketa hrane, higijene i sabirne akcije. - Dnevni boravak za odrasla lica sa invaliditetom koji je osnovan 1973. godine i pruža usluge radne terapije, medicinske usluge, ishranu i rekreaciju korisnicima. - “Caritas” Subotica koji od 2001. godine pruža veliki broj usluga humanitarnog karaktera među kojima je pomoć i nega u kući.
Prosveta	<p>U Gradu Subotica postoji 25 osnovnih škola, koje pohađa 11.147 dece u školskoj 2012./2013. godini. Nastavni jezik korespondira sa roditeljskim izborom i etnickom strukturom stanovnika.</p> <p>Grad Subotica se smatra značajnim srednjoškolskim obrazovnim, centrom Vojvodine. U Gradu Subotica postoji 10 srednjih škola koje pohađa 6.289 učenika u školskoj 2012./2013.godini, na profilima u oblasti: ekonomije, elektrotehnike, mašinstva, hemijske delatnosti, prerade hrane, ugostiteljstva, građevine, arhitekture, medicine, kao i srednja muzicka škola i gimnazija (prirodno-matematički i društveno-jezički smer). Pored redovnih i standardnih škola, narocitim se smatraju dve specijalizovane srednje škole: Paulinum (na hrvatskom jeziku sa mogućnošću pripreme za svećenički poziv) kao i „Kostolanji Deže“ Filološka gimnazija za talentovane srednjoškolce (na</p>

	<p>mađarskom jeziku) opredeljene za obrazovanje u oblasti stranih jezika i za talentovane sportiste.</p> <p>Visoko obrazovanje se sprovodi u 5 ustanova kojima je osnivač republika (Ekonomski fakultet, Građevinski fakultet, Visoka tehnička škola strukovnih studija, Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača i Učiteljski fakultet na mađarskom nastavnom jeziku) i 4 ustanove čiji je osnivač pravno ili fizičko lice (Poslovni fakultet «Singidunum», Fakultet za poslovne studije «Megatrend», Internacionalni univerzitet u Novom Pazaru i Fakultet za uslužni biznis «Fabus».) Pored institucija formalnog obrazovanja u Subotici radi i oko 20 ustanova za neformalno obrazovanje, učenje i obuku zanata. Otvoreni univerzitet Subotica predstavlja jednog od lidera u oblasti (ne) formalnog obrazovanja.⁵</p>
Zapošljavanje	<p>Nacionalna služba za zapošljavanje (prema podacima iz 2009.)</p> <p>Finansijska podrška:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nezaposlenima: subvencije za samozapošljavanje, jednokratna isplata novčane naknade, obuke za potrebe tržišta rada, stipendiranje postdiplomaca. • Poslodavcima: stručno usavršavanje i zapošljavanje pripravnika, volontera i praktikanata; zapošljavanje osoba sa invaliditetom, olakšice poslodavcima shodno Zakonu o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje (olakšice doprinosa poslodavcima koji zapošljavaju određenu kategoriju lica sa evidencije NSZ, subvencije doprinosa poslodavcima koji zapošljavaju lica sa evidencije NSZ), obuke za poznatog poslodavca, javni radovi. <p>Nefinansijska podrška:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nezaposlenima: motivacioni treninzi, klubovi za traženje posla, obuka za započinjanje sopstvenog biznisa, sajam zapošljavanje, usluge poslovnog centra. • Poslodavcima: selekcija i klasifikacija, poslovno savetovanje, sajmovi zapošljavanja.
Zdravstvo	<p>Zavod za javno zdravlje</p> <p>Centar za promociju zdravlja je 2012. godine inicirao, koordinirao i realizovao sa DZ Subotica, DZ Bačka Topola i DZ Mali Idoš anketno ispitivanje "Izloženost duvanskom dimu u kući/stanu". Uključeno je 3134 učenika osnovnih i srednji škola, 385 zdravstvenih radnika i 664 odrasla stanovnika. Rezultati u prilogu. U ranijim godinama Zavod je učestvovao u nacionalnim istraživanjima o zdravstvenom stanju stanovništva Srbije, nacionalnom istraživanju "Politika i praksa bez duvanskog dima u zdravstvenim ustanovama Srbije", GYTS (međunarodno ispitivanje upotrebe duvana kod mladih uzrasta 13-15 godina). Zavod za javno zdravlje se, između ostalog bavi i promocijom</p>

⁵ Usvojena Strategija Lokalnog održivog razvoja Grada Subotice 2013. - 2022. Str. 15

	<p>zdravlja kod dece i mladih putem organizovanja različitih akcija i programa. Putem različitih akcija ukazuje se na razvoj svesti i važnost zaštite i prevencije kod dece i mladih, i u sklopu toga je razvijena saradnja sa drugim organizacijama i institucijama.</p> <p>U okviru Doma zdravlja funkcionišu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Savetovalište za mlade - Savetovalište za polno prenosive bolesti <p>Fondacija mentalne higijene „Exspecto“ (podaci iz 2009.)</p> <p>Fondacija za mentalnu higijenu „Expecto“ radi na polju prevencije mladih kod bolesti zavisnosti. Godišnje oko 4000 dece i mladih prođe edukativnu izložbu „Metamorfozis — droga“. Svaka izložba traje oko 2,5 sati i ima interaktivni pristup mladima. Nakon izložbe svi učesnici dobijaju i informativno edukativne materijale. Pored ovoga „Expecto“ organizuje i susrete mladih sa lečenim narkomanima i edukaciju za prosvetne radnike. U okviru fondacije postoji i grupa samopomoći za porodice zavisnika.</p>
Kultura	<p>„Danilo Kiš“, Fondacija za omladinsku kulturu i stvaralaštvo</p> <p>Osnivač i glavni donator je Skupština opštine Subotica. Fondacija ima za cilj oblikovanje novog kulturnog prostora grada realizacijom svojih projekata i finansiranjem pojedinaca i organizacija putem konkursa i dešavanja vezana za kulturu, kao što su organizacija tribina, književnih večeri, koncerata, festivala i podrške mladima u području kulture i umetnosti.</p>
Organizacije civilnog društva	<p>OCD „Mladi i igra“ — Udruženje građana koje se bavi mladima kroz sportske i rekreativne aktivnosti, kao i različite radionice kreativnog tipa.</p> <p>OCD „Zajedno“ — Udruženje za podršku osobama sa psihofizičkim smetnjama je udruženje roditelja i profesionalaca, koje se zalaže za unapređenje kvaliteta života dece i mladih sa smetnjama u razvoju, kao i odraslih osoba sa invaliditetom i njihovih porodica. Cilj udruženja je obezbeđivanje što boljih uslova za uključivanje osoba sa ometenošću u socijalni život zajednice. Aktivnosti su usmerene na decu, mlade i odrasle osobe sa invaliditetom, na roditelje kao ključne aktere u borbi za ostvarivanje i zaštitu prava svoje dece, na lokalnu zajednicu, građane i službe sistema.</p> <p>OCD „Komora mladih Subotica“ — Udruženje je međunarodno i lokalno registrovano, koje se bavi projektima u oblasti biznisa, razvoja individualnih sposobnosti, obrazovanja, kulture, društvene zajednice i međunarodnog razvoja.</p> <p>OCD „VIFO“ — Vojvodjanski omladinski forum/Vajdasági Ifjúsági Fórum „VIFÓ“. Negovanje jezičkog i kulturnog</p>

identiteta vojvođanskih Mađara, delotvorno zastupanje interesa mađarske omladine. Jačanje kulturnih i drugih veza mađarske omladine sa drugim nacijama i nacionalnim manjinama, organizovanje društvenog i kulturnog života omladine i građana.

OCD „VAMADISZ“ — Savez Mađarskih učenika Vojvodine („SMUV“). Osnovna aktivnost SMUV-a je usmerena na zastupanje interesa studenata i učenika mađarske nacionalnosti, nezavisno od države i političkih partija. U osnovnu delatnost organizacije pored zastupanja studenata spada i organizovanje sportskih, kulturnih i stručnih manifestacija, distribucija stipendija, organizovanje razmene studenata u zemlji i inostranstvu.

OCD „ECR“ — Edukativni centar Roma. Aktivnosti ECR-a su usmerene na inkluziju Roma u lokalnu sredinu na teritoriji Republike Srbije. Cilj je jačanje romskih kapaciteta, poboljšanje uslova života i aktivno uključivanje u integrativne društvene procese. Aktivnosti inkluzivnog karaktera su usmerene ka deci i mladima i njihovim roditeljima kao i senzibilizaciji masovne populacije radi ublažavanja predrasuda. Konkretne aktivnosti: uključivanje romskih asistenata u formalno obrazovanje tj. rad vrtića i škola, kao i neformalno obrazovanje u vidu radionica edukativnog i kulturnog karaktera, naknadni upis dece koja su bez JMBG i integracija roditelja u društvenu sredinu.

OCD „Femina Creativa“ — Asocijacija za žensku ekonomsku inicijativu, zalaže se za integraciju principa jednakih mogućnosti i rodne ravnopravnosti u razvojne programe i strateško planiranje. Uključivanje ženskih potencijala u ruralni razvoj, socio-ekonomsko osnaživanje žena.

OCD „Studio Medijala“ -- Udruženje građana koje se bavi organizovanjem umetničkih radionica i kulturnih događaja za mlade i širu zajednicu.

OCD „Otvorene perspektive“ — Udruženje građana koje se bavi realizacijom projekata na temu tolerancije, ljudskih i manjinskih prava i razvoja socijalnih veština.

OCD „Know How“ — Organizacija koja se bavi razvojem regionalnog identiteta grada Subotice, i između ostalog zalaže se za pravilan razvoj svesti mladih kroz afirmaciju kreativnosti i naučnoistraživačkog rada, bavljenja sportom i rekreacije.

OCD „SPOT“ — Osnovano 2006. godine radi ostvarivanja ciljeva u oblasti edukacije radi izgrađivanje civilnog društva na lokalnom, regionalnom, nacionalnom i internacionalnom nivou-kao i procesa održivog razvoja, podrške i konsaltinga za civilna i druga društva, omladine i kulture, na lokalnom-nacionanom, regionalnom i internacionalnom nivou.

OCD „Authentic Vojvodina“ — Organizacija koja se bavi promocijom kulture i afirmacijom Subotice kao turističko kulturnog centra, putem različitih projekata.

OCD „Centar za lokalnu demokratiju“ — Promovisanje i razvoj lokalne demokratije, podrška demokratskoj

	<p>participaciji građana u lokalnoj samoupravi, zaštita ljudskih i manjinskih prava.</p> <p>OCD „Polisfest“ — U želji da se pojmovi kultura, međuetnička tolerancija i ljudska prava etabliiraju u našoj zajednici, kao pokretači napretka i neophodni faktori demokratskog društva organizacija, kroz saradnju sa partnerima u regionu, utiče na razvoj i promociju multikulturalnosti, interkulturalnosti i poštovanje manjina.</p> <p>OCD „Stav+“ — Udruženje se zalaže za društvo bez diskriminacije i stigmatizacije osoba koje žive sa HIV/Sidom. Svoj rad sprovodi na teritoriji Republike Srbije kroz edukaciju, psihosocijalnu podršku i izgradnju stavova i znanja opšte populacije i mladih o HIV-u. Sprovodi programe i projekte za mlade koji se tiču zaštite reproduktivnog zdravlja, prevencije polno prenosivih infekcija kao i smanjenja stigme i diskriminacije prema osobama koji su pripadnici vulnerabilnih grupa. Programske aktivnosti se ogledaju u savetodavnom radu sa mladima i neformalnim edukacijama za omladinu.</p> <p>OCD „Photowalkers“ — Udruženje koje radi na unapređenju i popularizaciji fotografije kod dece, mladih i ostalih ljubitelja fotografije. Učestvovali su na više foto radionica i organizovali iste, organizovali uspešne medijski praćene izložbe, organizovali svetski poznato dešavanje „Help portrait“ godine 2011. u gerontološkom centru.</p> <p>OCD „Školsko zvono“ — Pruža podršku reforme obrazovnog sistema i lokalnog društva na putu svog uključivanja u svetski obrazovni sistem i u građansko društvo kroz seminare, edukativne radionice, prodaja sirovina i proizvoda prikupljenih tokom realizacije akcija.</p> <p>OCD „Edukativna kuća“ — Realizovala predavanja o pravilnoj ishrani u saradnji sa zdravstvenim radnikom. Tema predavanja je bila „Ishranom do zdravlja“. Bavi se edukacijom omladine, promovisanje celoživotnog učenja i neformalnog obrazovanja.</p> <p>OCD „Ači“ — Bavi se ukazivanjem na talentovanu decu, mlade i pomoć u smislu pribor za sredstava za njihovo ostvarivanje, njihovih ciljeva, stipendije i donatora.</p> <p>„Crveni krst“ Subotica — Socijalno humanitarna organizacija koja okuplja mlade volontere, i bavi se promocijom humanih vrednosti kod mladih, kao i bezbednosti u saobraćaju dece i mladih.</p> <p>„Savez izviđača Subotice“ — Organizacija koja se bavi sportskim aktivnostima, očuvanjem životne sredine i razvojem volonterizma.</p>
Policija	SUP Subotica, u okviru svog delovanja bave se i suzbijanjem maloletničke delinkvencije, trgovine ljudima i prevencijom nasilja na internetu.
Sportske organizacije i udruženja	Sportovi u Subotici imaju dugu i bogatu tradiciju. Interesantno je da su na Palicu davne 1880. godine, pre nego što je Pierr de Cuberten ponovo osnovao moderni Olimpijski pokret, održane Sportske igre kao svojevrсна preteča Olimpijskih igara. Od tada pa do danas, Subotica se ponosi nadimkom „Grad sportova“. Sa oko 120 aktivnih

	<p>sportskih klubova, Subotica je jedan od pet najvažnijih sportskih centara u Srbiji jer ima uslove za razvoj sporta u sportskim halama, odnosno na otvorenim terenima. Nacionalne reprezentacije, narocito fudbalska, ambijent i sportske terene na Palicu vec godinama koriste za pripreme, za velika međunarodna takmicenja. Pored amaterskih i profesionalnih klubova, Subotica nudi niz opcija za rekreaciju. Uz veliki broj sportskih objekata tu je i prirodan ambijent parkova i šuma sa mogucnostima za rekreativno bavljenje brojnim sportskim disciplinama. ⁶</p>
--	--

OMLADINSKI PROGRAMI I AKTIVNOSTI

Teme koje se povremeno pojavljuju u okviru programa koje organizuju i realizuju institucije i OCD na teritoriji Subotice:

- Reproaktivno zdravlje;
- Prevencija zloupotrebe psihoaktivnih supstanci (droga, cigarete, alkohol);
- Prevencija poremećaja ishrane;
- Edukacija mladih o seksualno prenosivim bolestima i zaštiti;
- Umetničke radionice i kulturne manifestacije za mlade i širu zajednicu;
- Resocijalizacija lica sa poremećajima u društvenom ponašanju;
- Programi tolerancije i razvoja građanske svesti kod mladih;
- Program za prevenciju vršnjačkog zlostavljanja;
- Ekološke akcije i informativne kampanje za razvoj ekološke svesti kod mladih;
- Programi za razvoj interkulturalnosti kod mladih;
- Programi za promociju humanih vrednosti kod mladih;
- Promocija lokalnog i internacionalnog volonterizma;
- Programi za integraciju principa jednakih mogućnosti i rodne ravnopravnosti;
- Program za obezbeđivanje što boljih uslova za uključivanje osoba sa ometenošću u socijalni život zajednice;
- Programi za poboljšanje uslova života i aktivno uključivanje Roma u integrativne društvene procese.

STRATEŠKA ANALIZA OBLASTI U LOKALNOM AKCIONOM PLANU ZA MLADE ZA PERIOD OD 2014 - 2018

U Subotici živi 25789 mladih ljudi uzrasta od 15 do 29 godina, prema poslednjem popisu stanovništva iz 2011.⁷. Da bi se što realnije utvrdila njihova mišljenja,

⁶ Usvojena Strategija Lokalnog održivog razvoja Grada Subotice 2013. - 2022. Str. 17

⁷ Izvor: *Popis stanovništva, domaćinstava i stanova u 2011.: Republički zavod za statistiku*

stavovi i potrebe koje imaju, Kancelarija za mlade je realizovala istraživanje o interesovanjima i stavovima koje mladi imaju u različitim životnim oblastima. Stratešku analizu čine analiza podataka dobijenih istraživanjem stavova i interesovanja mladih krajem 2013. godine, te analiza rezultata rada radnih grupa za svaku od oblasti obuhvaćene Lokalnim akcionim planom. Nakon analize, predstavljeni su opšti i specifični ciljevi kojima će se dokument baviti u periodu od 2014.-2018.

Osnovni cilj istraživanja jeste dobijanje podataka koji će biti uvršteni u stratešku analizu oblasti u lokalnom akcionom planu za mlade, te ujedno i dobijanje šire slike o problemima koje mladi smatraju da su im prioritetni, te kakve stavove imaju prema aktivnom učešću, neformalnom obrazovanju, etničkoj distanci, zdravlju, bezbednosti i drugim pitanjima koji se tiču mladih. Opšti ciljevi predstavljaju generalne smernice u strategiji poboljšanja položaja mladih u narednoj godini a proizilaze iz analize stanja i problema mladih na lokalnu kao i položaja mladih utvrđenih Nacionalnom strategijom za mlade, dok su specifični ciljevi utvrđeni u odnosu na prioritete za period od 2014.-2018.

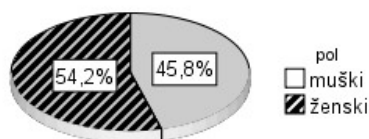
Za potrebe istraživanja kreiran je merni instrument, upitnik sa pitanjima zatvorenog i otvorenog tipa, koji su učenici i studenti popunjavali uz prisustvo anketara. Uzorak je kreiran na osnovu reprezentativnosti mladih u školama i na fakultetima, a posebno se vodilo računa o učešću pripadnika/ca mađarske nacionalnosti u istraživanju. Od ukupno 389 ispitanika popunjeno je 150 anketa na mađarskom jeziku. Struktura uzorka je polno ujednačena, a u pogledu starosne strukture uzorka dominira uzrasna grupa od 15-19 godina (80%).

Prikupljeni podaci su obrađeni deskriptivnom analizom, te narativnom obradom otvorenih pitanja. Prvobitno je uspostavljen kontakt sa predstavnicima psihološko-pedagoške službe u srednjim školama, a potom se pristupilo terenskom anketiranju učenika/ca u srednjim školama. Na fakultetima je uspostavljena saradnja sa studentskim službama, te su studenti na fakultetima ispunjavali upitnike. Nalazi koje smo dobili direktno doprinose kreiranju strateških mera u Lokalnom akcionom planu za mlade u Subotici za period 2014.-2018.

TABELA 1:
O UZORKU U
I UZRAST

Starosna dob	pol		UKUPN O:
	M	Ž	
15-19	151	166	317
20-24	27	45	72
UKUPNO :	178	211	389

OSNOVNI PODACI
ODNOSU NA POL

GRAFIKON 1: UZORAK U ODNOSU NA POL

SLOBODNO VREME MLADIH, KULTURA I SPORT

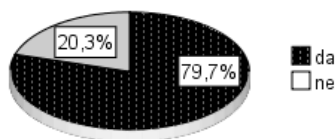
Slobodno vreme

Način provođenja slobodnog vremena jedan je od određujućih karakteristika života mladih, a kada su srednjoškolci u pitanju, upravo u tom periodu dana mladi dobijaju slobodan prostor za provođenje aktivnosti po svom ličnom izboru. Prema rezultatima poslednjeg istraživanja, mladi slobodno vreme najčešće provode slušajući muziku (88%), ili boraveći na društvenim mrežama, najčešće Facebook-u, i to 83% od ukupno ispitanih. Nešto više od polovine ispitanih (56%), najčešće provodi slobodno vreme u druženju u kućnim uslovima, i u gledanju TV-a ili filmova. Pošto se slobodno vreme definiše kao prostor bez obaveza, odnosno mladi ga doživljavaju kao vreme u kome mogu da rade šta žele, a da nije vezano za školu/fakultet, dobijeni rezultati nam sugerišu da mladi manje koriste slobodno vreme za aktivizam, volonterizam ili neki sadržajni način provođenja vremena, a više se odlučuju za socijalizaciju putem interneta, ili zabavu neke druge vrste. Međutim, ohrabruje podatak da se hobiem ili sportom u slobodno vreme bavi oko 40% od ukupno ispitanih.

	uopšte se time ne bavim	retko se time bavim	povremeno se time bavim	često se time bavim
internet/facebook	8	13	42	326
igranje kompjuterskih igrica	110	98	63	117
slušanje muzike	7	15	24	343
čitanje knjiga	51	122	108	108
gledanje televizije filmova	17	44	110	218
aktivno bavljenje sportom	49	78	90	172
druženje u kućnim uslovima	23	37	114	215

izlasci u grad	22	37	133	197
odlazak u kladionice	316	24	27	22
igranje na slot mašinama	356	16	4	13
volontiranje u nekoj organizaciji	241	90	30	28
bavljenje hobijem	92	49	84	164

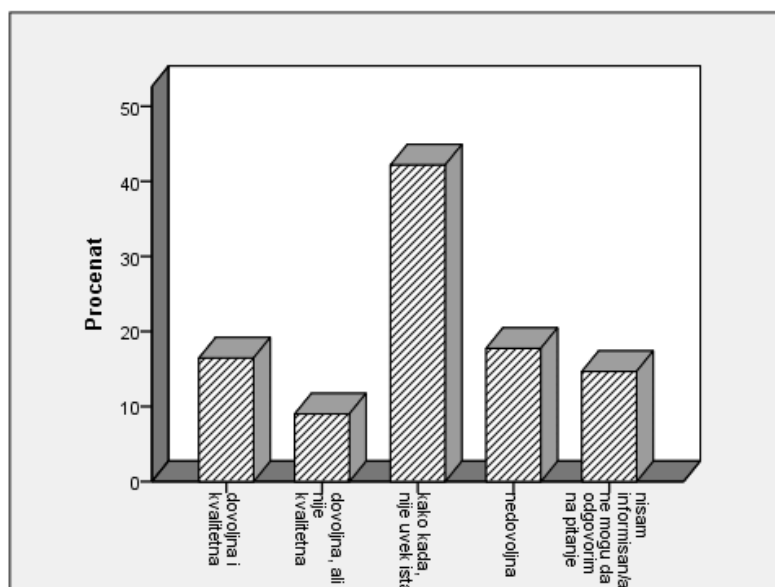
TABELA 2: SLOBODNO VREME MLADIH

GRAFIKON 2: ZADOVOLJSTVO SLOBODNIM VREMENOM

Kultura

Cilj kulture, kao oblasti u strateškom pristupu mladima, je ⁸“prosvećivanje, odnosno oplemenjivanje mladih i oblikovanje prostora gde će pojedinci/ke razvijati svoju kulturu življenja i doživljaj kulture u skladu sa ličnim afinitetima”.

GRAFIKON 3: PROCENA KULTURNE PONUDE SADRŽAJA ZA MLADE

⁸ Pokrajinski sekretariat za sport i omladinu (2010):Akcioni plan politike za mlade u AP Vojvodini za period 2011-2014

Što se tiče mišljenja mladih o kvalitetu ponude sadržaja za mlade, 19% od ukupno ispitanih smatra da je ponuda dovoljna i kvalitetna, dok 14% mladih smatra da je ponuda sadržaja za mlade nedovoljna. Najveći broj ispitanih izražava nedefinisan stav, odnosno smatra da je ponuda sadržaja za mlade nekada dovoljna i kvalitetna, a nekada ne, dakle nemaju jasno izraženo mišljenje po tom pitanju.

	ne posećuje m uopšte	retko posećuje m (jednom u par meseci)	ponekad posećuje m (1-2 puta mesečno)	često posećuje m (1-2 puta nedeljno)
izložbe	152	162	56	19
koncerti	91	164	91	43
književne večeri	250	104	25	10
projekcije filmova	159	121	87	22
festivali	129	144	79	37
pozorišne predstave	118	133	95	43

TABELA 3: UČESTALOST POSETA KULTURNIM DEŠAVANJIMA

Rezultati nam govore da sa jedne strane mladi u određenom procentu (20%), pokazuju zadovoljstvo ponudom kulturnih sadržaja, a sa druge strane rezultati ukazuju na nizak nivo posećenosti kulturnim dešavanjima, posebno srednjoškolaca. Prema strateškoj analizi potreba i problema mladih Vojvodine u oblasti kulture, navodi se da mladi neretko ne odgovaraju aktivno na ponudu, te da retko učestvuju u kreiranju kulturne ponude u svojim sredinama. Sa druge strane može se pretpostaviti da mehanizmi animacije i privlačenja mladih kao ciljne grupe nisu uvremenjeni ili dovoljno učestali, te da je to jedan od mogućih razloga za nedovoljnu zainteresovanost mladih za kulturne događaje.

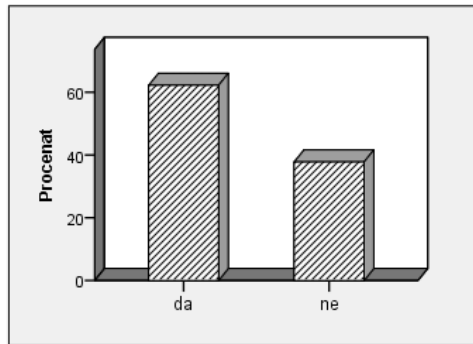
Sport

Sport, odnosno rekreativno bavljenje sportom kod mladih je veoma bitno ako pogledamo razvoj zdravih stilova života. U ovoj oblasti, naš cilj je bio ispitivanje u kojoj meri se mladi bave rekreativnim sportom, koliko je to povezano sa uzrastom i polom ispitanika/ca, te i razloge koje navode mladi koji se ne bave rekreativnim sportom.

Rekreativnim sportom se bavi 62% od ukupno ispitanih. 2-3 puta nedeljno se bavi 44% mladih, a jednom nedeljno se rekreativno sportom bavi 13% od ukupno ispitanih. Najčešći sport kojim se mladi bave, i to momci, jeste fudbal.

38% mladih se ne bavi uopšte sportom, a kao najčešći razlog navode nedostatak vremena (posebno studentska populacija), ili ne navode jasan razlog, i to 39% mladih (zaokružili su opciju "nešto drugo").

26% mladih od ispitanih koji se ne bave sportom je navelo nedostatak finansija za opremu i članarine, kao osnovni razlog nebavljenja sportom. Što se tiče polnih razlika, momci (60%) se u većem procentu bave sportom od devojaka (40%), dok u uzrasnim kategorijama nismo naišli na značajnije razlike.

GRAFIKON 4: PROCENAT MLADIH KOJI SE REKREATIVNO BAVI SPORTOM

Interesne grupe, predstavnici/e institucija i organizacija koji/e su učestvovali u radnoj grupi za analizu oblasti slobodno vreme, kultura i sport mladih naveli su sledeće probleme sa kojima se mladi suočavaju iz njihove perspektive:

- Nedovoljno uključivanje mladih u kulturne manifestacije koje se tokom godine održavaju u Gradu
- Nepostojanje dovoljno medijskog prostora (u lokalnim medijima) posvećenog kulturi i kulturi mladih
- Nedovoljna saradnja institucija i organizacija koje se bave kulturom i mladima
- Nedovoljna zastupljenost mladih u aktivnostima rekreativnog sporta
- Nedostatak prostora i odgovarajuće infrastrukture za provođenje slobodnog vremena i bavljenje rekreativnim sportom

OPŠTI CILJ I SPECIFIČNI CILJEVI LOKALNOG AKCIONOG PLANA ZA MLADE ZA PERIOD 2014-2018 U OBLASTI SLOBODNOG VREMENA, KULTURE I SPORTA

Opšti cilj: Unapređivanje mogućnosti za kvalitetnije provođenje slobodnog vremena mladih

Specifični ciljevi:

1. Unapređenje partnerstva između organizacija, institucija koje se bave kulturom i Kancelarije za mlade
2. Razvoj sistema i kanala informisanja mladih na polju kulture i kulture mladih
3. Podsticanje partnerstva javnog, civilnog sektora i mladih u planiranju i realizaciji kulturnih programa
4. Povećanje učešća mladih u aktivnostima rekreativnog sporta
5. Unapređenje infrastrukturnih uslova za provođenje slobodnog vremena i bavljenje rekreativnim sportom

INFORMISANOST I MOBILNOST MLADIH

Informisanost

Pravo mladih na pristup informacijama o pitanjima koji za njih imaju značaj je izuzetno važno u pogledu podizanja nivoa njihove participacije u društvenom životu. U ovom istraživanju smo odlučili istražiti koji mediji su osnovni izvor informisanja kod mladih o sadržajima koji se tiču mladih, da bi se što efikasnije mogli kreirati kanali komunikacije između institucija i mladih.

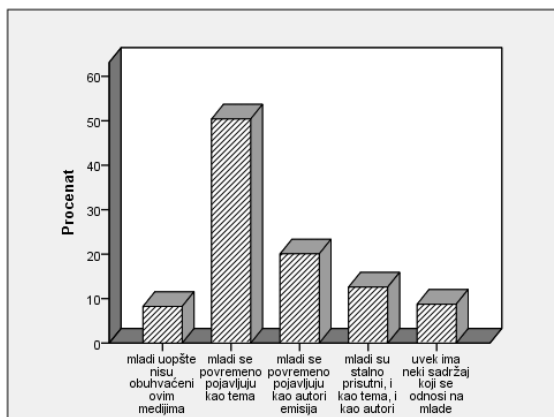
	uopšte se ne informišem kroz ovaj izvor	slabije koristim ovaj izvor	u istoj meri koristim ovaj izvor kao i druge	najvećim delom se informišem kroz ovaj izvor	u potpunosti se informišem kroz ovaj izvor
putem škole	61	103	80	98	47
preko vršnjaka	28	43	72	157	89
preko TV novina	59	88	109	79	54
putem web portala	48	44	91	126	80
putem facebook-a	47	40	64	121	117
putem flajera	165	137	49	20	18
putem plakata	121	141	78	34	15

TABELA 3: NAČIN INFORMISANJA MLADIH O SADRŽAJIMA KOJI SU NAMENJENI MLADIMA

40% mladih od ukupno ispitanih se najvećim delom informišem putem vršnjaka, zatim slede web portali, i Facebook socijalna mreža, te škola kao najveći deo izvora informacija za 25% mladih.

Iako su mediji, posebno elektronski jedan od načina informisanja za većinu mladih, mladi u najvećem delu procenjuju da se oni samo povremeno pojavljuju u tim medijima. U javnosti se najčešće pominju ekstremni ili negativni slučajevi u

kojima su mladi glavni učesnici (nasilje, saobraćajne nezgode) dok slabije postoje afirmativne vesti ili medijski sadržaji gde su mladi pozitivno predstavljeni. Pretpostavka je da bi trebalo povećati prisustvo mladih u kreiranju omladinskih sadržaja u svim elektronskim i štampanim medijima, te možda i razmotriti mere kojima bi se omogućilo uspostavljanje omladinske medijske kuće/institucije koju bi direktno vodili mladi za mlade, te bi time i njihovo prisustvo bilo daleko veće u javnosti.

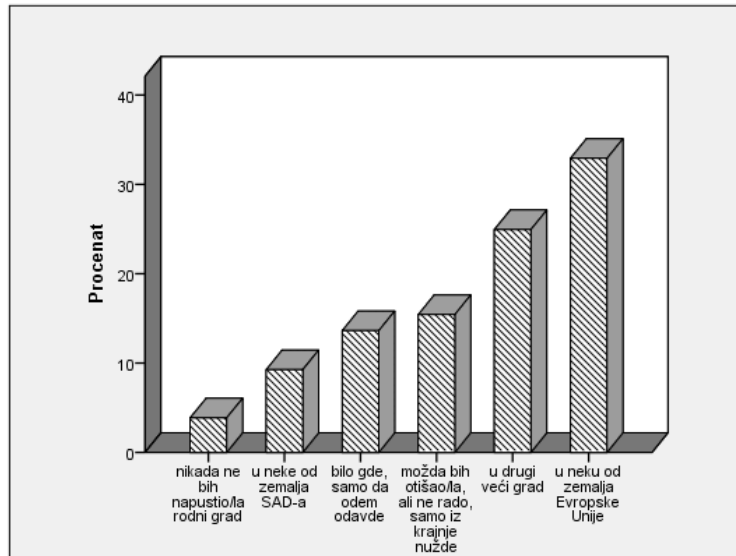
GRAFIKON 5: ZASTUPLJENOST MLADIH U MEDIJIMA

U pogledu zastupljenosti mladih u medijima, ispitanici/e najčešće navode da se mladi povremeno pojavljuju kao tema, a sa tom tvrdnjom se slaže 50% od ukupno ispitanih. Što se tiče učešća mladih u medijima u vidu autorizovanih emisija, 20% ispitanika navodi da se mladi povremeno pojavljuju kao autori emisija. 8% mladih se slaže sa tvrdnjom da mladi uopšte nisu obuhvaćeni medijima, a isti procenat mladih smatra da uvek ima neki sadržaj u medijima koji se odnosi na mlade.

Mobilnost

Pojam mobilnosti podrazumeva pokretljivost, odnosno mogućnost izbora pojedinca/ke, grupa ili socijalnih slojeva u smislu mesta boravka, izbora profesije ili dostupnosti resursa.⁹

⁹ Pokrajinski sekretariat za sport i omladinu (2010):Akcioni plan politike za mlade u AP Vojvodini za period 2011-2014

GRAFIKON 6: IZBOR U POGLEDU MIGRACIJE IZ RODNOG GRADA

Na pitanje da li bi otišli iz svoje rodne sredine ukoliko bi im se pružila prilika, mladi su u najvećem procentu odgovorili da bi otišli u neku od zemalja Evropske unije (33%), a nešto niži procenat ispitanih navodi da bi otišli u neki veći grad (Beograd, Novi Sad).

14% mladih od ukupno ispitanih je izjavilo da bi otišli bilo gde, ako bi imali priliku, dok nikada ne bi napustilo svoju rodnu sredinu svega 4% od ukupno ispitanih. Motive za ovakav izbor nismo ispitivali, iako se u javnosti i u sličnim istraživanjima najčešće pominju zaposlenje i potraga za boljim poslom.

Rezultati koje smo dobili jasno pokazuju da je procenat mladih od 15 do 24 godine koji aktivno razmišljaju o migriranju iz države u kojoj žive, veoma visok, preko 30%. Deluje zabrinjavajuće da se svega 4% mladih slažu sa izjavom da nikada ne bi otišli iz svog rodno grada, ni po cenu kvalitetnijeg života, a procenat onih koji bi eventualno iz krajnje nužde otišli je takođe veoma nizak, svega 16%.

Učesnici/e radne grupe za oblast informisanje i mobilnost mladih su uočili sledeće prioritete probleme u ovoj oblasti:

- Nedovoljan broj programa za mlade na lokalnim elektronskim, pisanim, i online medijima (emisije, rubrike..)
- Nedovoljna informisanost mladih o načinima adekvatnog upoznavanja sa mogućnostima ličnog i profesionalnog usavršavanja (stipendije, studentska putovanja, volontizam u inostranstvu, seminari, treninzi...)
- Nedovoljna i neadekvatna informisanost mladih o oblastima koji se tiču demokratije, ljudskih prava, participacije mladih i mobilnosti.
- Visok stepen zastupljenosti jezičke barijere u komunikaciji mladih iz različitih nacionalnih zajednica.
- Nejednake mogućnosti informisanja mladih iz ruralnih sredina
- Mladi su pasivni kada se informišu

OPŠTI CILJ I SPECIFIČNI CILJEVI LOKALNOG AKCIONOG PLANA ZA MLADE ZA
PERIOD 2014-2018 U OBLASTI INFORMISANJA I MOBILNOSTI MLADIH

Opšti cilj: Obezbeđivanje uslova za poboljšanje kvaliteta informisanosti mladih u oblastima definisanim Lokalnim akcionim planom

Specifični ciljevi:

1. Razvijanje novih programa za mlade na lokalnim elektronskim, pisanim, i online medijima.
2. Podizanje stepena i kvalitete informisanosti mladih o upoznavanju sa mogućnostima ličnog i profesionalnog usavršavanja
3. Podizanje stepena informisanosti mladih o ključnim oblastima demokratije, ljudskih prava i participacije mladih
4. Smanjenje stepena jezičke barijere u komunikaciji mladih iz različitih nacionalnih zajednica
5. Osnaživanje saradnje između mladih, lokalne zajednice, i biznis sektora u cilju stvaranja mogućnosti za bolje informisanje mladih u ruralnim sredinama
6. Osnaživanje mladih za kritičko i analitičko pristupanje medijskim i informativnim sadržajima

AKTIVNO UČEŠĆE I VOLONTERIZAM MLADIH

Aktivno učešće jeste oblast u kojoj se pretpostavlja aktivno uključivanje mladih u društvo, putem aktivnog članstva u organizacijama, te se pre svega misli na uključivanje mladih u rešavanje problema u njihovoj sredini, počevši od škole pa do šire društvene zajednice. Mladi najčešće prvi put stiču iskustvo aktivizma kao članovi đачkih ili studentskih parlamenata, ali i u manjem procentu kao na primer članovi organizacija civilnog sektora.

Organizacija	N	Procenat
učenički parlament	135	29.1%
sportski klub	99	21.3%

KUD	54	11.6%
studentski parlament	8	1.7%
Kancelarija za mlade	24	5.2%
organizacija civilnog društva	27	5.8%
crveni krst	25	5.4%
verske zajednice	64	13.8%
politička stranka	13	2.8%
neformalna grupa mladih	15	3.2%

TABELA 5: ČLANSTVO U ORGANIZACIJAMA

Iz dobijenih rezultata vidimo da su mladi najaktivniji u đačkim parlamentima i sportskim organizacijama, a zatim sledi učešće u verskim zajednicama. Značajno manji broj ispitanih navodi da si članovi/ce u civilnom sektoru, Kancelariji za mlade ili Crvenom krstu (oko 6%). Interesantno je da u slučaju članstva u verskim zajednicama, kao i u organizacijama civilnog sektora statistički veći broj devojaka izjavljuje da su članovi organizacija u odnosu na momke, dok su momci brojniji kao članovi sportskih klubova.

Postavlja se pitanje da li mladi koje smo ispitali aktivno učestvuju u organizacijama u kojima su aktivni, ili je u pitanju samo pasivno članstvo. Naša je pretpostavka da su mladi u đačkim parlamentima najaktivniji u pogledu učešća u procesu donošenja odluka, ali je i tu nejasno kako postižu uključivanje svih mladih članova/ica jer su parlamenti po pravilu heterogene nacionalne strukture, te sa tim u vezi članovi/ice mađarske nacionalnosti koji/e slabije govore jezik sredine mogu mnogo manje da doprinesu rada parlamenata.

Što se tiče volonterizma, prema podacima iz oblasti slobodnog vremena, 40% od ukupno ispitanih navodi da volontira u nekoj organizaciji, međutim svega 7% izjavljuje da volontira povremeno ili često, dok 23% koji su naveli da volontiraju, navode da se bave tom aktivnošću jednom u par meseci.

Predstavnici/e civilnog sektora kao i mladi volonteri/ke su tokom procesa rada u radnoj grupi izdvojili sledeće probleme vezane za ovu oblast:

- Nedovoljna informisanost mladih i društvene zajednice o mogućnostima i dobitima volontiranja
- Nedovoljan broj volonterskih programa za mlade na nivou Grada
- Nizak nivo učešća mladih u volonterskim programima
-

OPŠTI CILJ I SPECIFIČNI CILJEVI LOKALNOG AKCIONOG PLANA ZA MLADE ZA PERIOD 2014-2018 U OBLASTI AKTIVNOG UČEŠĆA I VOLONTERIZMA MLADIH

Opšti cilj: Razvoj svesti kod mladih i šire zajednice o značaju volonterizma i aktivnog uključivanja mladih

Specifični ciljevi:

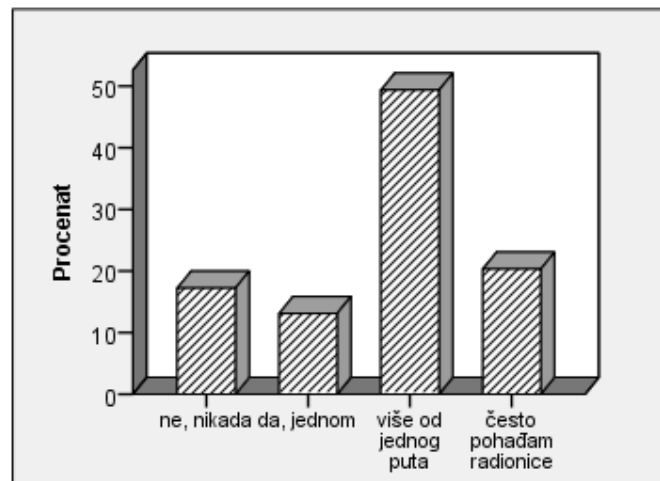
1. Unapređivanje sistema i načina informisanja mladih i društvene zajednice o mogućnostima volontiranja na nivou Grada
2. Razvoj većeg broja volonterskih programa za mlade na nivou Grada
3. Podizanje nivoa učešća mladih u kreiranju, sprovođenju i promociji volonterskih programa i aktivnosti

NEFORMALNO OBRAZOVANJE

Neformalno obrazovanje podrazumeva obrazovne aktivnosti koje se organizuju izvan formalnog obrazovnog sistema, sa specifičnom metodologijom i pristupom samom učešću polaznika/ca te i načinima usvajanja znanja i veština. Pod programima neformalnog obrazovanja najčešće podrazumevamo obuke, treninge i radionice na kojima se razvijaju i stiču različita znanja i veštine koje nisu obuhvaćene formalnim obrazovanjem, kao na primer radionice za razvoj socijalnih veština, ili obuke za aktivno traženje posla.

Što se tiče iskustva mladih u pogledu neformalnih edukacija, oko 50% od ukupno ispitanih navodi da je pohađalo radionice više od jednog puta. Skoro 20% ispitanih mladih nije nikada pohađalo programe ovog tipa.

Po nalazima istraživanja, mladi su najviše zainteresovani za vanškolske sportske aktivnosti takmičarskog tipa, poput sportskih turnira, i za radionice na kojima se uče strani jezici. Potom slede psihološke radionice i radionice za razvoj komunikacijskih veština i rešavanja konflikata. 33% mladih navodi da uopšte nije zainteresovano za radionice na kojima se uči pisanje CV-ja i biznis plana, pisanje projekata ili za učešće u evropskom volonterskom servisu.

GRAFIKON 7:POHAĐANJE RADIONICA/NEFORMALNIH EDUKACIJA

Ohrabruje podatak da je 30% ispitanih mladih zainteresovano za programe neformalnog obrazovanja koji se tiču razvoja komunikacijskih veština, što nam govori da su ispitanici mladi motivisani za rad na sebi i lični razvoj u psihološkom smislu.

Uočljivo je da i mladi sa sela i mladi iz gradske sredine u većoj meri biraju edukacije za učenje stranih jezika, u odnosu na ostale ponuđene programe, što nam jasno predstavlja važnost ove vrste edukacije, te jednu od prioritarnih obrazovnih potreba za populaciju mladih na teritoriji grada Subotice.

	Uopšte nisam zainteresovan/a	Nisam zainteresovan/a	Neodlučan/na sam	Zainteresovan/a sam	Veoma sam zainteresovan/a
organizacija događaja i akcija	105	75	85	91	33

reproduktivno zdravlje	89	75	95	101	29
komunikacijske veštine	91	67	61	116	54
CV i biznis plan	128	81	71	74	35
ekologija	115	83	85	77	29
pozorišne i muzičke radionice	83	64	69	92	81
pisanje projekata	114	93	78	75	29
strani jezici	72	41	51	119	106
izrada umetničkih predmeta	107	70	61	70	81
sportski turniri	42	33	52	126	135
volontiranje i praksa u javnim ustanovama	89	62	68	108	62
ljudska prava	113	74	87	68	47
organizovana druženja sa mladima iz Srbije	69	52	83	101	84
javne tribine	81	75	95	102	36
nagradni konkursi	85	70	80	92	62
psihološke radionice	73	59	62	122	73
međunarodne razmene	90	62	67	76	94
evropski volonterski servis	119	75	83	65	47

TABELA 6: ZAINTERESOVANOST MLADIH ZA UČEŠĆE U PROGRAMIMA NEFORMALNOG OBRAZOVANJA I VANŠKOLSKIM AKTIVNOSTIMA

Učesnici/e radne grupe za oblast obrazovanje mladih su uočili sledeće prioritetne probleme u ovoj oblasti:

- Nedovoljno razvijeni kapaciteti (veštine) kod mladih na polju kreiranja omladinskih programa i projekata

- Nedovoljna informisanost o važnosti uključivanja mladih u programe neformalnog obrazovanja
- Nedovoljno razvijena svest kod mladih i šire zajednice o konceptu i potrebi za celoživotnim obrazovanjem
- Nedovoljna saradnja između organizacija i relevantnih institucija na polju formiranja jedinstvene obrazovne politike u oblasti celoživotnog učenja

**OPŠTI CILJ I SPECIFIČNI CILJEVI LOKALNOG AKCIONOG PLANA ZA MLADU ZA
PERIOD 2014-2018 U OBLASTI NEFORMALNOG OBRAZOVANJA MLADIH**

Opšti cilj: Razvoj svesti kod mladih i šire zajednice o značaju celoživotnog učenja i razvoja veština putem neformalnog obrazovanja.

Specifični ciljevi:

1. Nedovoljno razvijeni kapaciteti (veštine) kod mladih na polju kreiranja omladinskih programa i projekata
2. Razvijanje znanja i veština kod mladih za organizacioni menadžment u oblasti civilnog sektora
3. Razvijanje sistema kontinuirane podrške mladima u kreiranju i realizaciji projekata.
4. Unapređenje obima i kvaliteta informisanosti mladih o programima neformalnog obrazovanja koje kreiraju i realizuju OCD.
5. Unapređenje informisanosti kod mladih o programima neformalnog obrazovanja koji se tiču preduzetništva i aktivnog traženja posla
6. Razvijanje svesti o potrebi konstantnog usavršavanja i promovisanja vrednosti koncepta celoživotnog učenja kod mladih
7. Podsticanje saradnje OCD radi formiranja jedinstvene obrazovne politike u oblasti celoživotnog učenja

ZDRAVLJE I SOCIJALNA POLITIKA PREMA MLADIMA

Zdravlje mladih

Adolescencija kao period tranzicije od detinjstva ka odraslom dobu podrazumeva buran period istraživanja, testiranja i učenja. Rizično ponašanje često je sastavni deo adolescencije. U svom traganju za nezavisnosti mladi se neretko izlažu rizicima koji mogu ozbiljno ugroziti kako fizičko tako i mentalno zdravlje. Zbog nepostojanja zdravstvenog sistema u školama, uočena je potreba za rešavanjem mnogih problema koje uočava društvo, a tiče se zdravlja mladih. Ti problemi najčešći su vezani za fizičku neaktivnost i gojaznost, fizičke povrede, bolesti zavisnosti, reproduktivno zdravlje i mentalno zdravlje.

Od problema koji se tiču mentalnog zdravlja, ispitanici mladi su najčešće imali nelagodu usled loših rezultata u školi (34%) i ozbiljne probleme sa roditeljima (20%), a u manjoj meri i kajanje zbog seksualnog odnosa (7%).

Devojke su češće imale ozbiljne probleme sa roditeljima, dok su momci u mnogo većoj meri imali loše rezultate u školi ili izrazili kajanje zbog seksualnog odnosa. Istraživanjem smo želeli da procenimo nivo izloženosti dešavanjima koja su direktno vezana za bezbednost i mentalno zdravlje mladih. Takođe, ispitali smo i mišljenje mladih o prioritetnim problemima mladih, a koji se tiču zdravlja i bezbednosti.

	0	1-2	3-5	6-9	10-20	Više od 20
tuča	284	64	16	7	4	14
fizička povreda	178	125	51	14	8	13
ozbiljni problemi sa roditeljima	241	77	38	7	11	15
loši rezultati u školi	159	131	58	21	10	10
žrtva krađe/pljačke	346	32	4	2	3	2
počinio/la krađu/pljačku	377	8	0	0	0	4
problemi sa policijom	354	21	7	1	4	2
hitna pomoć usled konzumacije alkohola ili nedozvoljenih supstanci	379	5	0	0	2	3
kajanje zbog seksualnog odnosa	352	28	5	1	1	2
doživeo nasilje/maltretirao od strane vršnjaka	353	21	6	5	1	3
doživeo nasilje/maltretiranje od strane odraslih	365	18	6	0	0	0
bio/la predmet diskriminacije od strane vršnjaka	326	45	5	4	5	4
bio/la predmet diskriminacije od strane odraslih	356	23	4	3	2	1
žrtva internet nasilja	372	14	2	1	0	0

TABELA 7: BEZBEDNOST I MENTALNO ZDRAVLJE MLADIH

Ispitanici/e u najvećem procentu percipiraju maloletničku trudnoću kao najveći problem u svojoj sredini, a to navodi čak 40% od ukupno ispitanih. Trećina ispitanih mladih je navela da su najveći problemi mladih polno prenosive bolesti, alkoholizam, zloupotreba psihoaktivnih supstanci i konflikti na nacionalnoj osnovi.

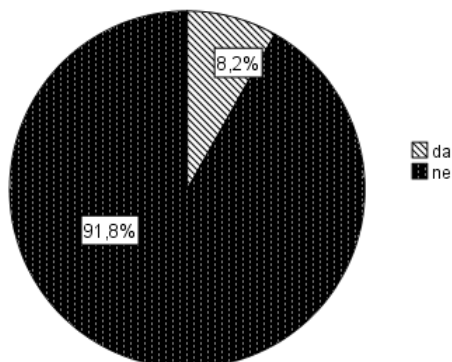
	Ovo nije problem u mojoj sredini	Nije veliki problem, ali u manjoj meri postoji	Nema stav	Prilično je veliki problem, ali ne i najvažniji	Smatram ovo veoma velikim problemom
mentalno zdravlje	107	66	59	79	78
zloupotreba psihoaktivnih supstanci	115	32	60	66	116
alkoholizam	75	55	42	96	121
rano stupanje u seksualne odnose	101	44	67	75	102
polno prenosive bolesti	124	28	58	58	121
maloletnička trudnoća	109	29	42	58	151
nebezbedno školsko okruženje	130	51	80	72	56
zagađenost životnog okruženja	79	55	57	95	103
zavisnost od kompjutera i mobilnih telefona	57	55	56	111	110
vršnjačko nasilje	102	34	65	81	107
konflikti na nacionalnoj osnovi	96	43	62	75	113
nasilje navijačkih grupa	104	31	68	82	104
apatičnost mladih	101	56	82	83	67

TABELA 8: PERCEPCIJA MLADIH O PROBLEMIMA U OBLASTI ZDRAVLJA I BEZBEDNOSTI

29% mladih od ukupno ispitanih percipira zavisnost od mobilnih telefona i kompjutera kao prilično velik problem, ali ne i najvažniji, dok 33% ispitanih mladih najčešće navodi da nebezbedno školsko okruženje nije problem u njihovoj sredini.

Socijalna politika prema mladima

Oblast socijalne politike prema mladima obuhvata mlade iz osetljivih grupa (osobe sa invaliditetom, nižim socijalnim statusom, mladi Romi), te se najčešće bavi pitanjima etničkih predrasuda, pitanjima diskriminacije, te rodnom ravnopravnošću.

GRAFIKON 9: IZJAŠNJAVANJE O PRIPADNOSTI NEKE OD OSETLJIVIH GRUPA

Prema rezultatima istraživanja, 8% od ukupno ispitanih prepoznaje sebe kao pripadnika/cu osetljive grupe. Najčešće navode da vide sebe kao pripadnika/cu grupe mladih koji su nacionalna manjina, te da pripadaju grupi mladih sa drugačijim fizičkim izgledom od uobičajenog.

55% mladih od ukupno ispitanih se slaže sa tvrdnjom da se mladi iz osetljivih grupa retko uključuju u postojeće programe za mlade, dok 12% ispitanih smatra da se mladi iz osetljivih grupa uglavnom uključuju. Gledajući ukupan rezultat mladi u većini slučajeva procenjuju da su mladi iz osetljivih grupa slabije uključeni u programe za mlade.

U najvećem broju slučajeva, ispitani mladi se slažu da ne postoji dovoljno programa za mlade na jezicima nacionalnih manjina.

Zanimljiv je podatak da petina od ukupno ispitanih navodi da nije informisano pa nisu mogli da odgovore na pitanje.

Pretpostavljamo da je u našem društvu, posebno kod mladih danas prisutan niži nivo poznavanja prošlosti i kultura nacionalnih manjina Vojvodine/Subotice. Jedan od razloga može biti etnička homogenizacija nekih nacionalnih zajednica, odnosno njihova zatvorenost prema drugima, ali takođe razlozi mogu biti i vezani za to što postoji mali broj informacija/sadržaja u obrazovnom sistemu na ovu temu.

Uprkos činjenici da u većoj meri stupaju u kontakt sa pripadnicima/ama drugih nacija, etnička distanca mladih prema pripadnicima određenih nacija, posebno prema Romima postoji u većoj meri. Etnički stereotipi u većini slučajeva opterećuju međuetničku toleranciju i zajednički život, te stoga možemo pretpostaviti da rezultati koje smo dobili, posebno u pogledu niskog nivoa prihvatanja bliskih odnosa sa romskom populacijom, govore da etnički stereotipi utiču u velikoj meri na socijalne odnose među mladima u Subotici

Mladi u svom okruženju navode sledeće grupe mladih, koje percipiraju kao osetljive:

- Mladi drugačijeg seksualnog opredeljenja
- Mladi sa fizičkim invaliditetom
- Mladi sa nižim socijalnim statusom, siromašni mladi
- Mladi pripadnici/e nacionalne manjine (najčešće Romi)
- Mladi sa poteškoćama u razvoju
- Mladi drugačijeg izgleda
- Gojazni mladi
- Mladi/deca razvedenih roditelja
- Mladi pripadnici navijačkih grupa (navedenu grupu su naveli sami pripadnici navijačkih grupa, a kao razlog da prepoznaju navijačku grupu osetljivom, povezuju sa učestalim akcijama policije)

U pogledu opšteg stava prema rodnoj ravnopravnosti, 49% mladih od ukupno ispitanih se slaže sa tvrdnjom da su žene i muškarci u našem društvu ravnopravni, dok 18 % tvrdi suprotno. Na polju porodičnih uloga, 47% ispitanih smatra da je uloga muškarca da finansijski izdržava porodicu, dok čak 90% od ukupno ispitanih smatra da roditelji treba zajedno da odgajaju decu. Što se tiče rodne uloge muškarca, 37% mladih ispitanih nije sigurno da muškarci ne treba da

plaću u javnosti. 12% ispitanih se slaže da su žene/devojke koje pokazuju inicijativu u partnerskim odnosima agresivne, dok 48% mladih od ukupno ispitanih nije sigurno u slaganje sa tim stavom.

U stavu prema partnerskim partnerskih ulogama, 91% ispitanika/ca se slaže sa stavom da muškarci treba da štite žene. 84% od ukupno ispitanih izražava neslaganje sa tvrdnjom u kojoj se opravdava partnersko nasilje.

Rezultati nam pokazuju da oba pola pretežno izražavaju neslaganje sa većinom stavova koji favorizuju jedan pol u odnosu na drugi. Obe polne grupe se u većoj meri slažu sa stavom o ulozi muškarca kao zaštitnika.

Nalazi istraživanja ohrabruju jer je vidljivo da populacija mladih postepeno napušta tradicionalne uloge, odnosno patrijahalne stavove o rodnim ulogama, koji su u prethodnom veku bili izuzetno izraženi, odnosno ispitanici/e generalno ne zauzimaju stavove koji odražavaju rodne stereotipe.

	da	nisam siguran/n a	ne
žene i muškarci su ravnopravni	190	131	68
žene i muškarci treba da dele kućne poslove	303	53	33
uloga muškarca je da izdržava porodice	182	94	113
žene treba da odgajaju decu	150	126	113
roditelji treba zajedno da odgajaju decu	349	27	13
muškarci ne treba da plaću u javnosti	99	145	145
ženama nije mesto u politici	76	115	198
ženama je mesto u kući	69	89	231
žene su slabiji pol	123	88	178
žene koje pokazuju inicijativu su agresivne	46	187	156
muškarci treba da štite ženu	354	28	7
momci imaju pravo da udare devojkju i obrnuto	19	43	327

TABELA 11: STAVOVI MLADIH PREMA RODNOJ RAVNOPRAVNOSTI

Učesnici/e radne grupe za oblast zdravlje i socijalna politika prema mladima mladih su uočili sledeće prioritete probleme u ovoj oblasti:

- Nedovoljna razvijena svest i znanje mladih o zdravim stilovima života
- Nedovoljno razvijena koordinacija i komunikacija između institucija i organizacija koje se bave zaštitom reproduktivnog zdravlja i prevencijom polno prenosivih infekcija
- Nedovoljno razvijena komunikacija i koordinacija između institucija i organizacija civilnog društva koje se bave bolestima zavisnosti

- Nedovoljna podrška mladim osobama u sticanju veština u procesu osamostaljivanja i uključivanja u društvenu zajednicu
- Nedovoljno razvijen sistem podrške na polju smanjenja stigme i diskriminacije i razvoja psihosocijalnih veština kod mladih iz osetljivih grupa za njihovo pravovremeno uključivanje u društvo
- Nedovoljna komunikacija i koordinacija između institucija i OCD koje se bave direktnom podrškom i pomoći mladih iz osetljivih grupa

OPŠTI CILJ I SPECIFIČNI CILJEVI LOKALNOG AKCIONOG PLANA ZA MLADE ZA PERIOD 2014-2018 U OBLASTI ZDRAVLJA I SOCIJALNE POLITIKE PREMA MLADIMA

Opšti cilj: Pružanje podrške razvoju efikasne komunikacije između OCD i relevantnih institucija u oblasti zdravlja i prevencije zdravlja mladih kao i radi ostvarenja uključivanja mladih iz osetljivih grupa u širu zajednicu.

Specifični ciljevi:

1. Jačanje komunikacije i koordinacije između institucija i OCD koje se bave bolestima zavisnosti
2. Osnaživanje mladih za adekvatno uključivanje u društvo i senzibilizacija ključnih aktera koji su u direktnom kontaktu sa mladima
3. Osnaživanje mladih pripadnika osetljivih grupa za adekvatno i pravovremeno uključivanje u društvo
4. Jačanje komunikacije i koordinacije između institucija i OCD koje se bave direktnom podrškom i pomoći mladih iz osetljivih grupa u cilju unapređenja položaja istih
5. Osnaživanje mladih za adekvatno uključivanje u društvo i senzibilizacija ključnih aktera koji su u direktnom kontaktu sa mladima
6. Jačanje komunikacije i koordinacije između institucija i OCD koje se bave direktnom podrškom i pomoći mladih iz osetljivih grupa u cilju unapređenja položaja istih.

POSEBNE PREPORUKE ZA NADLEŽNE INSTITUCIJE:

- Formiranje komisije/tela na opštinskom nivou sa koordinativnom ulogom
- Obuke i seminari za predstavnike medija i institucija
- Smanjenje epidemije bolesti zavisnosti kod mladih
- Osnivanje Drop in centra

BEZBEDNOST MLADIH

Bezbednost mladih jedan je od prioriteta nacionalne i pokrajinske politike prema mladima, jer je do sada uočena velika potreba za sistemskom brigom u ovoj oblasti, posebno na polju bezbednosti u saobraćaju, izloženosti nasilju, povredama od strane vršnjaka i odraslih, te kriminalu. Bezbednost predstavlja jedan od preduslova za lični i socijalni razvoj mladih, te je neophodno kreirati sisemskih mera u lokalnoj zajednici u odnosu na uočene probleme mladih u Subotici.

Prema rezultatima istraživanja, mladi su najčešće bili izloženi povredama, učestvovali u tučama, te bili izloženi diskriminaciji od strane vršnjaka. U manjoj meri, ali značajno u odnosu na prosek, mladi su bili žrtva pljačke/krađe i doživeli neki vid nasilja od strane vršnjaka i odraslih. Ispitani mladi su u najmanjoj meri bili počinioi pljačke/krađe.

Fizičkim povredama je 1-2 puta u poslednjih godinu dana bilo izloženo 32% ispitanih, dok je u istom periodu u tučama 1-2 puta učestvovalo 17% mladih, od kojih je procentualno veći broj momaka u odnosu na devojke. Zanimljivo je pomenuti da postoji značajan procenat devojaka, čak 40% od uzorka koji navode da su učestvovali u tučama.

Ohrabruje podatak da čak 96% od ukupno ispitanih navodi da u poslednjih godinu dana nije bio/la žrtva nasilja na internetu, ali procenat mladih ispitanih koji su bili predmet diskriminacije zbog nekog svog obeležja, ili žrtva pljačke/krađe ukazuje na značajne probleme na polju vršnjačkog nasilja, te i na probleme generalno u oblasti fizičke bezbednosti mladih.

Učesnici/e radne grupe za oblast bezbednost mladih uočili su sledeće prioritete probleme u ovoj oblasti:

- Visok stepen vršnjačkog nasilja kod mladih (fizičko, psihičko, verbalno i elektronsko)
- Nedovoljna informisanost mladih o nadležnostima organa bezbednosti (MUP, javno tužilaštvo, SUD)
- Nedovoljna informisanost mladih o saobraćajnim prekršajima i posledicama saobraćajnih nezgoda
- Visok stepen nasilja na sportskim manifestacijama

OPŠTI CILJ I SPECIFIČNI CILJEVI LOKALNOG AKCIONOG PLANA ZA MLADE ZA PERIOD 2014-2018 U OBLASTI BEZBEDNOSTI MLADIH

Opšti cilj: Unapređivanje uslova za bezbedan život mladih na teritoriji grada Subotice

Specifični ciljevi:

1. Unapređenje programa prevencije u oblasti vršnjačkog nasilja
2. Razvijanje poverenja mladih prema organima bezbednosti (MUP, javno tužilaštvo, SUD)
3. Podizanje nivoa svesti mladih o posledicama saobraćajnih prekršaja i nezgoda
4. Smanjenje stepena nasilja na sportskim manifestacijama

ZAPOŠLJAVANJE MLADIH

Zapošljavanje, samozapošljavanje i preduzetništvo mladih je jedna od važnih oblasti Nacionalne strategije za mlade i Akcionog plana za sprovođenje strategije za mlade 2009-2014.¹⁰ Razumljivo je da je oblast zapošljavanja prioritarna u državnim strateškim dokumenata jer je direktno povezana za ekonomskom politikom jedne zemlje. Veoma je značajno da strateškom analizom na lokalnu utvrdimo dostižne i merljive aktivnosti koje će direktno doprineti unapređenju kapaciteta i veština mladih na polju zapošljavanja.

Prema rezultatima istraživanja, ispitanici/e su delimično zadovoljni/e svojim sposobnostima za traženje posla, što ilustruje i podatak da 30% od ukupno ispitanih navodi da ima dobro razvijene sposobnosti, dok svega 6% smatra da ima veoma loše razvijene sposobnosti na ovom polju. Možemo pretpostaviti da mladi još nisu imali iskustva u samoprocenivanju svojih sposobnosti i veština, te da određeni procenat mladih poseduje visok stepen samopuzdanja vezan za lične kapacitete u ovoj oblasti. Najčešći razlog za visoku stopu nezaposlenosti koji mladi navode vezan je za školovanje mladih za zanimanja koja nisu adekvatna na tržištu rada, i zapošljavanje preko veze. Sa tim tvrdnjama se slaže trećina ispitanih.

Stopa nezaposlenosti u Srbiji među mladima iznosi oko 25%, što nam govori da četvrtina mladih nakon završetka školovanja veoma teško može da postane ekonomski osnaženo i samostalno u ekonomskom smislu.

¹⁰ O Nacionalnoj strategiji za mlade u oblasti zapošljavanja: Pokrajinski sekretariat za sport i omladinu (2010): Akcioni plan politike za mlade u AP Vojvodini za period 2011-2014

	Broj	Procenat
veoma loša	22	7%
loša	24	8%
osrednja	121	40%
dobra	90	29%
veoma dobra	49	16%
UKUPNO	306	100%

TABELA 9: PROCENA SPOSOBNOSTI ZA TRAŽENJE POSLA

Razlog za visoku stopu nezaposlenosti kod mladih koji su ispitanici/e najčešće naveli podudara se sa analizama na državnom nivou, gde se upravo najčešće spominje neusklađenost ishoda sistema obrazovanja i obuka sa potrebama tržišta rada i potražnje za specifičnim klasifikacijama, znanjima i veštinama.¹¹

Mladi nezaposleni koje smo ispitali putem fokus grupa navode da su najčešći razlozi uslovi za zapošljavanje koji podrazumevaju prethodno radno iskustvo, nedostatak praktične nastave/stručne prakse u školama, neusklađenost obrazovnog sistema sa potrebama na tržištu rada, ali i komformizam mladih, u pogledu ostajanja sa roditeljima i finansijske zavisnosti od roditelja.

	Broj	Procenat
Zanimanje za koje se mladi školuju se nigde ne traže	127	32.6
Manjak veština za započinjanje sopstvenog biznisa	34	8.7
Zapošljavanje se dešava isključivo preko veze	139	35.7
Za zapošljavanje je važna politička pripadnost	18	4.6
Poslovi koji se nude su slabo plaćeni	24	6.2
Ne postoji spremnost za prekvalifikaciju	4	1.0
Ne postoji prilika za sticanje prakse pre zaposlenja	18	4.6

¹¹ Građanske inicijative: (2010.): Izveštaj o zapošljavanju i migracijama mladih u Srbiji 2010.: Pregled politika i mera i preporuka za javno zagovaranje, Beograd

Mladima je bolje kod kuće sa roditeljima	25	6.4
UKUPNO:	389	100.0

TABELA 10: NAJVEĆI RAZLOZI ZA VISOKU STOPU NEZAPOSLENOSTI MLADIH

Rezultati fokus grupe sa nezaposlenim mladima

Jedan od ključnih problema nezaposlenih mladih ljudi u Subotici jeste neusklađenost obrazovnog sistema sa potrebama na tržištu rada. Oni koji izlaze iz formalnog obrazovnog Sistema, neemaju potrebno znanje koje poslodavci traže. Naznačeno je da fakulteti, shodno svojim interesima, raspisuju visoke kvote za upis za zanimanja koja nisu uopšte tražena, radi svog opstanka, a bez odgovornosti prema budućim mogućnostima za zapošljavanje.

Takođe, mladi navode uslove za zapošljavanje u kojima se najčešće traži radno iskustvo u trajanju od više godina, kao jedan od ključnih razloga za dugi period boravka na listi nezaposlenih. Povezano sa tim, navodi se nedostatak stručne prakse u školama koji bi omogućio mladima više stručnosti i samopouzdanja da za aktivno traženje posla.

Mladi nisu informisani niti usmeravani ka preduzetništvu kao karijernom izboru, što jedan takođe važan razlog koji su mladi napomenuli u diskusiji.

Takođe, ono što se spominje kao razlog, ali se ne vidi rešenje jeste zapošljavanje mladih koji pripadaju političkim partijama na vlasti, odnosno govorilo se o uslovljavanju mladih da postanu članovi/ce političkih partija kako bi obezbedili sebi radno mesto, bez obzira na kvalifikacije. Učesnici/e su o ovom problem govorili kao o javnoj tajni, o kojoj svi znaju, ali i o nepostojanju mehanizama da se išta promeni po tom pitanju.

Ono što je značajno za sve mlade, a posebno za pripadnice ženskog pola jeste problem nepoštovanja procedura pri zapošljavanju i postavljanju ličnih pitanja, posebno u oblasti zasnivanja porodice i materinstva, te je čak troje učesnika/ca navelo da su imali iskustva sa takvim pitanjima pri intervjuisanju za neku od radnih pozicija.

Zanimljivo je da je jedna učesnica navela komformizam i lenjost mladih, koji se kasno osamostaljuju i dugo ostaju u roditeljskim porodicama. Sa tim u vezi, nezainteresovanost mladih za aktivno traženje posla, prekvalifikacije i usmerenje ka preduzetništvu jesu jedan od ključnih razloga za visoku stopu nezaposlenosti, po mišljenju nekih od učesnika/ca.

Mladi imaju mišljenje da Nacionalna služba nema dovoljno kapaciteta za sveukupnu podršku mladima, posebno na polju edukacija za aktivno traženje posla i sticanje različitih veština koje se trenutno traže na tržištu rada.

Navedeni su programi podrške koji su praktični i korisni, a koji mogu uticati da se stanje u ovoj oblasti postepeno menja. Učesnici/e napominju programe prekvalifikacije u Nacionalnoj službi za zapošljavanje kao dobre programe, te

program Prva šansa, sa kojom mladi mogu steći praktična iskustva u određenoj firmi/instituciji uz minimalnu naknadu za svoje vreme/trud koji su uložili/e. Takođe, pomenute su neke kompanije koje obezbeđuju stručne prakse za mlade, kao što je Continental i Coca Cola, ali se te prakse najčešće organizuju u Beogradu, pa je stoga otežan pristup i veća konkurencija za mesto na praksi u pomenutim kompanijama.

Bespovratne kredite za nezaposlene mladi vide kao važan podsticaj u pogledu preduzetničkih inicijativa, te spominju Zakon o socijalnom preduzetništvu koji još nije usvojen, kao mogući dobar primer sistemske podrške mladima u ostavarivanju svojih radnih prava.

Kao osnovne prepreke, mladi navode nepostojanje komunikacije između studentskih organizacija, Kancelarije za mlade i kompanija i firmi gde bi mladi mogli da usavršavaju svoja stručna znanja i veštine, te je to navedeno u vidu preporuke za dalju podršku. Takođe, zapošljavanje preko veze i političkih partija mladi vide kao vidljive i značajne prepreke pri zapošljavanju.

Predlozi i preporuke mladih nezaposlenih za podršku zapošljavanju mladih

- Podići nivo informisanja mladih o svojim pravima, posebno u oblasti radnih prava i uopšteno informacija o pravnim procedurama i ugovorima o radu, te osnivanje informacionih centara kao mera
- Razvoj kapaciteta mladih u oblasti aktivnog traženja posla (radionice i obuke)
- Razvoj preduzetničkog duha, odnosno proaktivnog pristupa prema samozapošljavanju kao opciji za ostvarivanje radnih prava
- Postavljanje obaveze svim organizacijama, institucijama i firmama koje su dobila sredstva na gradskim konkursima, da moraju da prime mlade na volontersku/pripravničku praksu
- Podići nivo transparentnosti u pogledu zapošljavanja, posebno u javnom sektoru,
- Uključivanje škola kao posrednika između mladih i kompanija
- Ohrabrivanje mladih da se edukuju na polju free-lance rada putem interneta, posebno u oblasti informacionih tehnologija, kao jedan vid samozapošljavanja

Na teritoriji cele države, nezaposlenost mladih jeste jedan od većih prioriteta i problema, ali svaka lokalna zajednica poseduje svoje specifičnosti, kao i mogućnosti za rešavanje ovog problema. U Subotici, najviše je nezaposlenih lica između 50-54, 25-29, 45-49 i 35-39 godine.¹²

¹² Izvor: Filijala Nacionalne službe za zapošljavanje Subotica, mesečni bilten mart 2014

NEZAPOSLENA LICA PREMA GODINAMA STAROSTI	Broj nezaposlenih	Procenat
15 do 19 godine	517	2,90%
20 do 24 godine	1917	10,75%
25 do 29 godine	2187	12,26%
30 do 34 godine	2017	11,31%
35 do 39 godine	2023	11,34%
40 do 44 godine	1899	10,65%
45 do 49 godine	2134	11,96%
50 do 54 godine	2306	12,93%
55 do 59 godine	1993	11,17%
60 do 64 godine	845	4,74%
65 i više godina	0	0,00%
Ukupno:	17838	100,00%

TABELA 11: MESEČNI STATISTIČKI BILTEN MART 2014, BROJ 139 REPUBLIKA SERBIJA, NACIONALNA SLUŽBA ZA ZAPOSŁJAVANJE

Učesnici/e radne grupe za oblast zapošljavanje mladih uočili su sledeće prioritete probleme u ovoj oblasti:

- Nedovoljno poznavanje preduzetničkih veština od strane mladih
- Nedovoljna podrška mladima i teže zapošljivim licima pri zapošljavanju
- Nedovoljna informisanost mladih o mogućnostima profesionalnog razvoja
- Nedovoljan stepen motivisanosti i kapaciteta poslovnog sektora za realizaciju inovativnih razvojnih projekata

OPŠTI CILJ I SPECIFIČNI CILJEVI LOKALNOG AKCIONOG PLANA ZA MLADE ZA PERIOD 2014-2018 U OBLASTI ZAPOSŁJAVANJA MLADIH

Opšti cilj: Podsticanje i stimulisanje samozapošljavanja i novog zapošljavanja za konkurentnost na tržištu zapošljavanja, samozapošljavanja i preduzetništva kod mladih.

Specifični ciljevi:

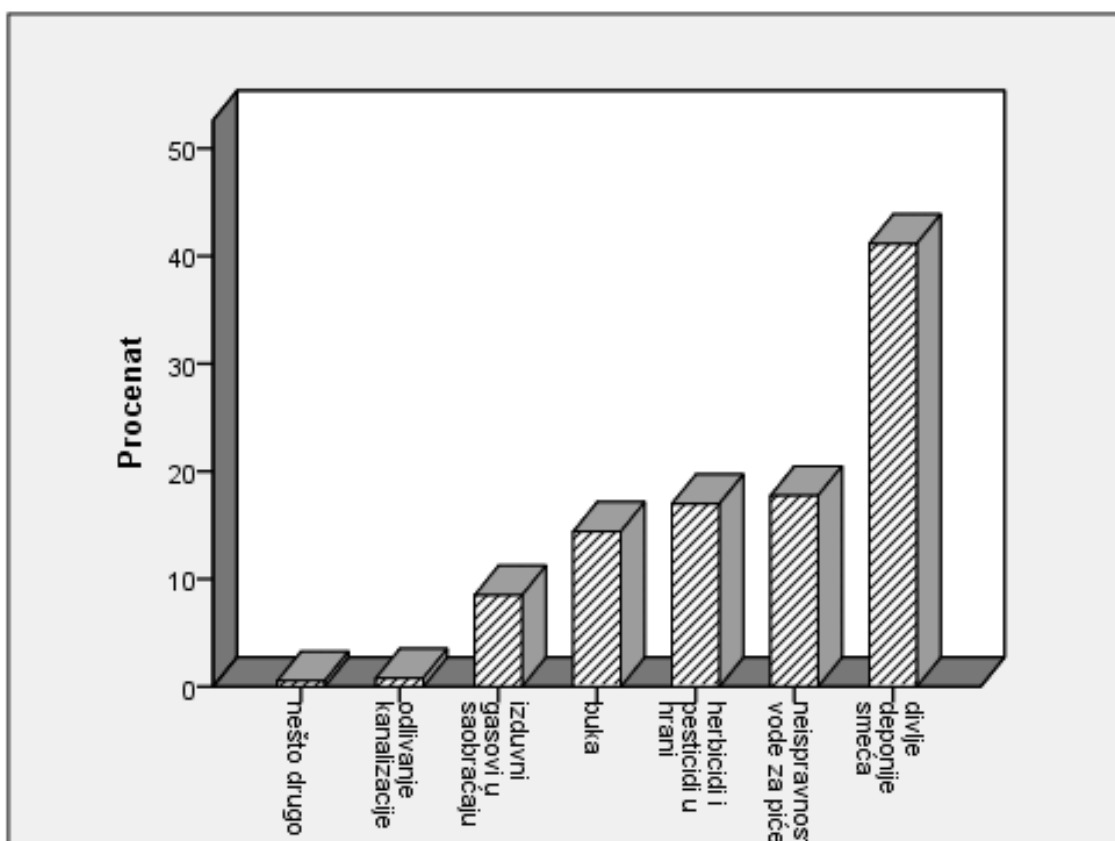
1. Podsticanje samozapošljavanja mladih

2. Unapređenje praktičnih znanja mladih o preduzetničkim veštinama.
3. Pružanje podrške razvoju uspešnih perspektivnih preduzetnika
4. Unapređenje sistema podrške pri zapošljavanju mladih i teže zapošljivih lica
5. Poboljšanje informisanosti mladih o mogućnostima profesionalnog razvoja
6. Podizanje nivoa motivacije i razvijanje kapaciteta poslovnog sektora za realizaciju inovativnih razvojnih projekata
7. Unapređenje podrške poslovnom sektoru u oblasti razvoja inovativnih projekata

ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE I ODRŽIVI RAZVOJ

Na polju ekologije i zaštite životne sredine postoje velike mogućnosti za uključivanje mladih, kako u kreiranju, tako i u sprovođenju projekata i aktivnosti kojima će se doprineti boljem očuvanju životne sredine.

Prema rezultatima istraživanja 41% od ukupno ispitanih navodi da su divlje deponije smeća najveći ekološki problem u lokalnoj sredini, dok oko 18% ispitanih navodi da je neispravnost vode za piće, te herbicidi i pesticidi u hrani osnovni ekološki problemi. Najmanji procenat slaganja imamo sa tvrdnjom da su odlivanje kanalizacije i izduvni gasovi u saobraćaju najveći ekološki problem. Sudeći po rezultatima, mladi su identifikovali problem životne sredine koji je po svojoj prirodi najvidljiviji, a sa druge strane moguće je pretpostaviti da se o tom problemu najviše govori u javnosti, te su se zato mladi u najvećoj meri odlučili baš za divlje deponije kao ekološki problem koji zahteva najveću pozornost.

GRAFIKON 9: NAJVEĆI EKOLOŠKI PROBLEM

Učesnici/e radne grupe za oblast zaštite životne sredine i održivog razvoja uočili su sledeće prioritetne probleme u ovoj oblasti:

- Nedovoljna informisanost mladih i zajednice o zaštiti životne sredine i održivog razvoja
- Nedovoljna svest o potrebi zaštite životne sredine i održivog razvoja kod mladih
- Nedovoljna komunikacija između tela koja se bave zaštitom životne sredine i temom održivog razvoja i omladinskih organizacija i organizacija koje se bave mladima
- Nedovoljan broj akcija i programa u kojima bi mogli učestvovati mladi a tiču se zaštite životne sredine i održivog razvoja
- Nedostatak kapaciteta nevladinih i drugih organizacija za realizaciju projekata, programa i drugih sadržaja iz oblasti zaštite životne sredine i održivog razvoja

OPŠTI CILJ I SPECIFIČNI CILJEVI LOKALNOG AKCIONOG PLANA ZA MLADE ZA PERIOD 2014-2018 U OBLASTI ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE I ODRŽIVOG RAZVOJA

Opšti cilj: Razvoj svesti kod mladih o potrebi za zaštitom i očuvanjem životne sredine, te aktivno uključivanje u rešavanje pitanja koji se tiču održivog razvoja.

Specifični ciljevi:

1. Povećanje nivoa informisanosti o očuvanju životne sredine
2. Razvoj svesti kod mladih o potrebi zaštite životne sredine
3. Podsticanje komunikacije između institucija, udruženja i organizacija koje se bave održivim razvojem zaštitom životne sredine
4. Unapređenje podrške nadležnih organa iz ovih oblasti
5. Podrška razvoju programa, akcija i edukacija za uključivanje mladih putem volonterskog angažmana
6. Unapređenje kapaciteta volonterskih organizacija na polju ljudskih resursa i tehničkih mogućnosti za sprovođenje projekata iz oblasti zaštite životne sredine

MLADI U RURALNIM SREDINAMA

Mladi u ruralnim sredinama imaju slične probleme kao i mladi u gradskim sredinama, međutim ono što ih izdvaja od mladih u gradskim sredinama jesu mnogo manje šanse za kvalitativno provođenje slobodnog vremena, manjak mogućnosti za aktivno učešće i razvoj veština i znanja koje bi ih osnažili za promenu ličnog stava prema svojoj poziciji u selu¹³. Oni deluju izolovano, ali u isto vreme i pasivno, kao da se mire sa situacijom koju smatraju da ne mogu da promene. Želeli bi promene, ali naglašavaju da im je potreban spoljašnji stimulan, odnosno da ih neko motiviše sa strane, te da bi se ipak rado uključili u bilo kakve programe koji bi im promenili svakodnevnicu. Ono što smo primetili jeste da ne postoji udruživanje mladih radi kreiranja i inicijative nekih programa, ali postoji motivacija i dobra volja. Rezultati ispitivanja su pokazali da je prisutan izrazito nizak stepen participacije u kreiranju i organizovanju aktivnosti za mlade u sredini gde žive: u većini sela koje smo obišli nema nijednog udruženja, koje bi pokrenulo mlade na aktivnosti.

Slobodno vreme najčešće provode družeći se, ili na internetu, a mesto okupljanja (a da nije kafana ili kladionica), u većini mesta ne postoji. Postoje prostori Domova kulture, čije vlasništvo nije rešeno, a ako je i rešeno nisu infrastrukturno sređeni za prijatan boravak i sprovođenje aktivnosti. Ono što je zajedničko svim selima u pogledu aktivnosti za mlade, jesu sekcije za KUD, tereni za fudbal i košarku i u zavisnosti od sela, povremene sekcije nekog drugog sporta ili plesa. Dakle, u većini sela ne postoje programi niti aktivnosti koje bi podstakle promene i poboljšanje ukupnog položaja mladih u seoskim sredinama, a koje bi im pomogle da budu bolje informisani, uspešniji, da steknu nove sposobnosti i znanja, te da ih osnaže i ojačaju u ostvarivanju ciljeva. U nekim selima je vidna motivisanost mladih, ali nedostaje infrastruktura i ljudski kapaciteti za organizovanje i vođenje aktivnosti za mlade, ali u nekim selima je nažalost prisutna apatija i nezainteresovanost od strane samih mladih za promene bilo kog tipa.

Učesnici/e radne grupe za oblast mladi u ruralnim sredinama uočili su sledeće prioritete probleme u ovoj oblasti:

- Visok stepen nezaposlenosti mladih u ruralnim sredinama
- Nedovoljna informisanost mladih iz ruralnih sredina o delovanju organizacija civilnog društva
- Nedovoljna uključenost mladih u volonterske programe u ruralnim mestima
- Nedostatak adekvatnih objekata za provođenje slobodnog vremena mladih u ruralnim sredinama
- Nedovoljan broj organizovanih aktivnosti na polju kulture, slobodnog vremena, aktivnog učešća i volonterizma u ruralnim sredinama

¹³ UG SPOT: Projekat Kaži sad šta misliš: Istraživanje o aktivnom učešću mladih i mogućnostima mladih u ruralnim sredinama, Subotica, 2013.

OPŠTI CILJ I SPECIFIČNI CILJEVI LOKALNOG AKCIONOG PLANA ZA MLADE ZA
PERIOD 2014-2018 U OBLASTI MLADI U RURALNIM SREDINAMA

Opšti cilj: Unapređivanje života mladih u ruralnim sredinama u kontekstu njihovog osnaživanja i aktivnog delovanja u svojim zajednicama

Specifični ciljevi:

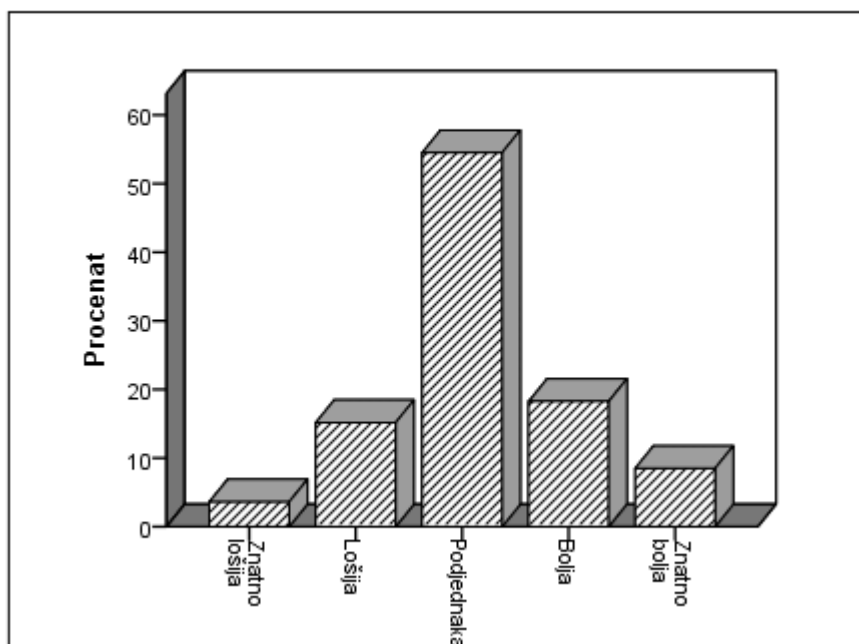
1. Osnaživanje mladih za adekvatnije traženje posla na tržištu rada
2. Osnaživanje saradnje između neformalnih grupa i udruženja iz ruralnih sredina sa KZM i OCD iz Subotice.
3. Podizanje nivoa uključenosti mladih pri kreiranju, sprovođenju i promociji volonterskih programa i aktivnosti u ruralnim mestima
4. Obezbeđivanje adekvatnih objekata za provođenje slobodnog vremena mladih u ruralnim sredinama
5. Razvijanje programa za mlade u ruralnim sredinama iz oblasti kulture, slobodnog vremena, aktivnog učešća i volonterizma

TABELA 12:
STAMBENA
SITUACIJA

80%

	N	Procena t
Živim sa roditeljima u iznajmljenom stanu	24	6.2
Živim sa roditeljima u roditeljskom stanu	310	79.7
Živim sam/a sa partnerom/icom, porodicom, cimerima u iznajmljenom stanu	13	3.3
Živim sam/a sa partnerom/icom, porodicom, cimerima u sopstvenom stanu	16	4.1
živim sa jednim roditeljem	10	2.6
živim sa babom/dedom	1	.3
u domu učenika	15	3.9
Total	389	100.0

ispitanika/ca navodi da živi sa roditeljima u roditeljskom stanu, dok u značajno manjem procentu navode da žive sa roditeljima u iznajmljenom stanu (6%). 3% od ukupno ispitanih živi sa jednim roditeljem u roditeljskom stanu, dok 4% ispitanih trenutno živi u učeničko/studentskom domskom smeštaju.

GRAFIKON11: PROCENA FINANSIJSKE SITUACIJE

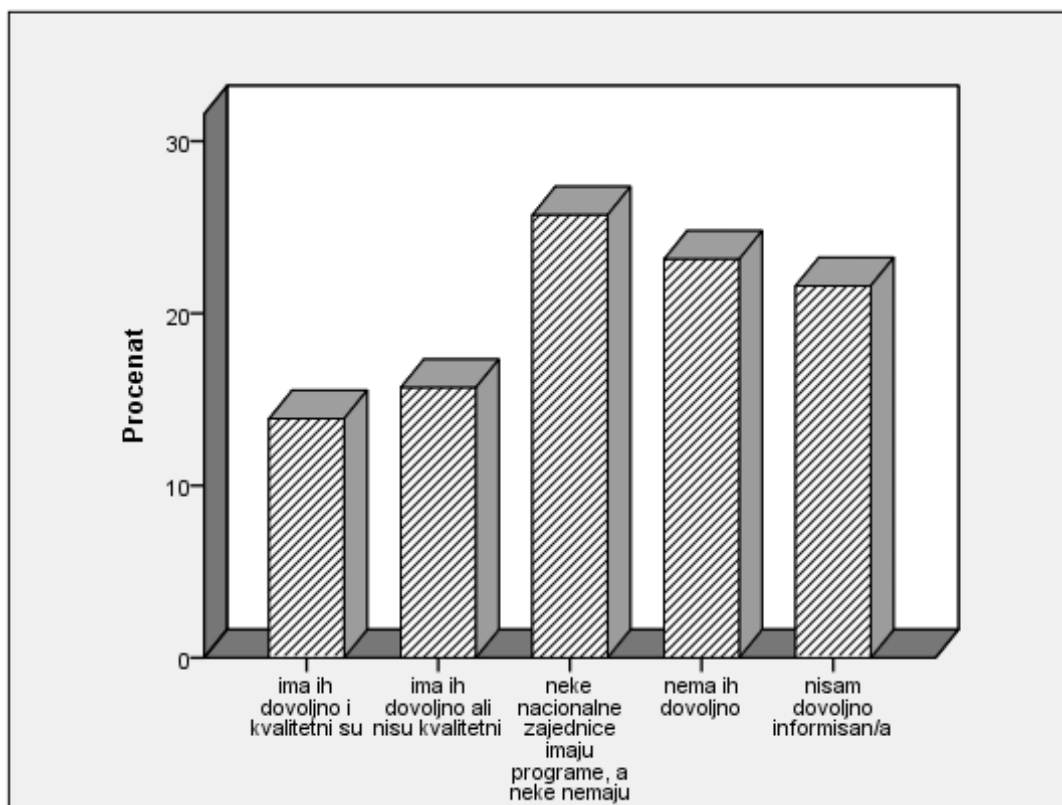
Ispitanike/ce smo pitali kako žive oni i njihove porodice, a rezultati nam govore da se najveći broj ispitanika/ca izjašnjava da živi podjednako kao i ostali, dok najmanji broj navodi da živi znatno lošije.

Okolo 20% od ukupno ispitanih navodi da živi bolje od ostalih. Iz analize uzrasnih kategorija uočavamo da su mladi od 15-19 godina skloniji "bezbržnijoj" proceni ekonomske pozicije svoje porodice, odnosno veći broj mlađe uzrasne grupe ispitanih navodi da živi bolje od ostalih.

Nacionalne manjine i etnička distanca

U Subotici živi velik broj nacionalnih manjina, te smo iz toga razloga želeli da saznamo koliko su mladi upoznati sa brojem i kvalitetom programa koji se realizuju na jezicima nacionalnih manjina.

Iako je tema etničke distance među mladima u Subotici medijski nepopularna, odlučili smo da pomoću modifikovane Bogardusove skale socijalne distance izmerimo u kojoj meri mladi prihvataju različite nivoe odnosa sa pripadnicima drugih nacija. Međutim, pošto nismo postavili nezavisnu varijablu nacionalnosti ispitanika/ca, odlučili smo da analiziramo generalno prihvatanje bliskih i manje bliskih odnosa sa različitim pripadnicima/ama etničkih grupa. Dobijene informacije su nam od izuzetnog značaja, da bi se valjano moglo pristupiti proceni prioriteta u kreiranju programa i projekata za mlade, posebno u oblasti interkulturalnog dijaloga među mladima.

GRAFIKON 12: PROCENA BROJA I KVALITETA PROGRAMA ZA MLADE KOJI SE REALIZUJU NA JEZICIMA NACIONALNIH MANJINA

U najvećem broju slučajeva, ispitanii mladi se slažu da ne postoji dovoljno programa za mlade na jezicima nacionalnih manjina. 26% od ukupno ispitanih smatra da neke nacionalne zajednice imaju, dok druge nemaju programe uopšte, a 23% ispitanih procenjuje da nema dovoljno kvalitetnih programa za mlade pripadnike nacionalnih manjina.

Najmanji procenat mladih izjavljuje da ima dovoljno programa za mlade i da su kvalitetni. Zanimljiv je podatak da petina od ukupno ispitanih navodi da nije informisano pa nisu mogli da odgovore na pitanje.

Pretpostavljamo da je u našem društvu, posebno kod mladih danas prisutan niži nivo poznavanja prošlosti i kultura nacionalnih manjina Vojvodine/Subotice. Jedan od razloga može biti etnička homogenizacija nekih nacionalnih zajednica, odnosno njihova zatvorenost prema drugima, ali takođe razlozi mogu biti i vezani za to što postoji mali broj informacija/sadržaja u obrazovnom sistemu na ovu temu. Takođe moguće je pretpostaviti i da informacije o nacionalnim manjinama i programima za mlade nisu u dovoljnoj meri medijski prezentovani .

Odnosi:		N	Procenat prihvatanja odnosa
	komšije Srbi	318	81.7%
	komšije Mađari	310	79.7%
	komšije Bunjevci	228	58.6%
	komšije Hrvati	233	59.9%
	komšije Romi	154	39.6%
	prijatelji Srbi	328	84.3%
	prijatelji Mađari	295	75.8%
	prijatelji Bunjevci	202	51.9%
	prijatelji Hrvati	220	56.6%
	prijatelji Romi	130	33.4%
	brak sa Srbima	286	73.5%
	brak sa Mađarima	258	66.3%
	brak sa Bunjevcima	124	31.9%
	brak sa Hrvatima	140	36.0%
	brak sa Romima	60	15.4%
	isključiti Srbe	378	97.2%
	isključiti Mađare	366	94.1%
	isključiti Bunjevce	364	93.6%
	isključiti Hrvate	356	91.5%
	isključiti Rome	271	69.7%

TABELA 13: PRIHVATANJE RAZLIČITIH NIVOVA ODNOSA SA PRIPADNICIMA/AMA DRUGE ETNIČKE ZAJEDNICE

U prikazanoj tabeli smo izdvojili najznačajnije rezultate, u odnosu na bliske odnose i odnosa koji podrazumeva krajnje odsustvo tolerancije. (Procenat slaganja sa tvrdnjom za poslednje naveden odnos je prikazan za tvrdnju “ne prihvatam”)

Komšijske odnose sa Srbima i Mađarima prihvata oko 80% od ukupno ispitanih, dok je vidljivo manji procenat prihvatanja komšija Bunjevacica i Hrvata, svega 60% od ukupno ispitanih.

Prijateljske odnose sa Srbima prihvata 84% od ukupno ispitanih, sa Mađarima 76% ispitanika, dok prijateljske odnose sa Hrvatima i Bunjevcima prihvata nešto više od polovine ispitanih. Prijateljske odnose sa Romima prihvata svega 33% ispitanika/ca.

Iz prikazane tabele se može videti da ispitanici/ce u najvećem procentu prihvataju Srbe kao bračne partnere, i potom Mađare, a u nešto nižem procentu i Hrvate. Bliske odnose poput braka sa Bunjevcima prihvata svega 30% od ukupno ispitanih. Najveće odbijanje se beleži prema pripadnicima romske populacije, gde svega 15% ispitanih navodi da bi prihvatio/la brak sa Romima. Zabrinjava podatak da čak 30% od ukupno ispitanih prihvata isključenje kao prikaz svog odnosa prema romskoj populaciji.

Uprkos činjenici da u većoj meri stupaju u kontakt sa pripadnicima/ama drugih nacija, etnička distanca mladih prema pripadnicima određenih nacija, posebno prema Romima postoji u većoj meri. Etnički stereotipi u većini slučajeva opterećuju međuetničku toleranciju i zajednički život, te stoga možemo pretpostaviti da rezultati koje smo dobili, posebno u pogledu niskog nivoa prihvatanja bliskih odnosa sa romskom populacijom, govore da etnički stereotipi utiču u velikoj meri na socijalne odnose među mladima u Subotici.

Uzori mladih

Između ostalog, želeli smo da pitamo mlade koji su im uzori, a to pitanje smo postavili u otvorenoj formi, da bismo izbegli sugestivnost, te smo kasnije kategorizovali dobijene odgovore.

	Broj	Procenat
roditelj/staratelj	145	37,3
brat/sestra	14	3,6
rođak/inja	13	3,3
profesor/ica	16	4,1
muzičar	30	7,7
sportista/kinja	22	5,7
prijatelj/ica	17	4,4
nemam uzor	91	23,4
neko drugi	41	10,5
Total	389	100,0

TABELA 14: UZORI MLADIH

Najveći broj ispitanika navodi da su im uzori jedan ili oba roditelja, a nešto manje od trećine ispitanih se izjasnilo da nema uzora. U najmanjem procentu ispitanici/e navode da su im uzori iz okruženja šire porodice, prijatelji i profesori/ce. Muzičari su u većem procentu uzori, nego sportisti.

Interesantan podatak je da oko 10% od ukupno ispitanih navodi uzore iz različitih oblasti u pojedinačnim slučajevima, te ih nismo mogli grupisati u kategorije, ali ćemo ih navesti po učestalosti navođenja:

- 1) "Gameri" (osobe koje igraju video igrice na you tube kanalu, i virtuelno ih prati veći broj mladih)-6
- 2) Vođe fašističkog pokreta (Musolini i Hitler)-4
- 3) Vodeće osobe iz IT sektora (Bil Gejts, Steve Jobs)-3
- 4) Bivši general optužen za ratne zločine (Ratko Mladić)-3
- 5) Političar (Vojislav Šešelj)-2
- 6) Naučnik (Marija Kiri)-1
- 7) Filozofi (Sokrat i Diogen)-1
- 8) Književnik (Paulo Koeljo)-1
- 9) Istorijska ličnost (Draža Mihailović)-1

Dobijeni rezultati nam pokazuju da su u najvećoj meri uzori mladih iz užeg kruga porodice, i to izjavljuju 37% od ukupno ispitanih, ali ostaje nejasno da li su u pitanju pozitivni ili negativni uzori u ponašanju i stavovima.

23% ispitanika/ca navodi da nema uzora, a taj podatak možemo posmatrati kao odsustvo jasnih i odgovarajućih modela ponašanja kod odraslih sa kojima se mladi mogu identifikovati, ili da je u pitanju želja da se bude "uzor sam sebi", jer mladi u adolescentskom periodu najčešće žele da razviju samostalnost i integritet u svim područjima, pa i u ovom. Niži procenat mladih navodi sportiste i profesore kao uzore, što nam se čini pozitivnim rezultatom.

Zanimljiv rezultat vredan dalje analize jesu navedeni idoli iz virtuelnog sveta, koji su veoma popularni kod mladih, posebno u svetu video igara, te se čini da je njihov uspeh, veština i popularnost na internetu ono što ih "klasifikuje" kao uzore mladima.

Ohrabruje podatak da je procenat negativnih uzora veoma nizak, i da se među pojedinačnim slučajevima navode filozofi, naučnici, i osobe iz umetnosti, dok se osobe iz javnog života i medija ne pominju uopšte.

Izveštaj sa fokus grupa

Fokus grupe su realizovane u decembru, nakon završetka anketnog istraživanja. Ukupno je realizovano 2 fokus grupe-jedna sa mladim zaposlenima uzrasta od 22 do 30 godina, a druga sačinjena od nezaposlenih mladih uzrasta od 19 do 30 godina.

Fokus grupama je obuhvaćeno ukupno 16 učesnika, mešovitog sastava.

Na prvoj fokus grupi postavljene su četiri teme za diskusiju:

1. Problem visoke nezaposlenosti mladih

2. Sistemi/programi podrške koji postoje za mlade na nivou lokalne samouprave
3. Prepreke zapošljavanju
4. Preporuke/konkretni predlozi za unapređenje podrške mladima u aktivnom traženju posla

Na drugoj fokus grupi postavljene su sledeće teme za diskusiju:

1. Neformalno obrazovanje-programi i obuke
2. Zdravlje i socijalna politika prema mladima
3. Bezbednost mladih
4. Informisanost i mobilnost
5. Slobodno vreme
6. Aktivno učešće
7. Ekologija i održivi razvoj

Rezultati fokus grupe sa zaposlenim mladima

U oblasti slobodnog vremena, mladi zaposleni najčešće zaključuju da nemaju dovoljno vremena za posećivanje kulturnih manifestacija, bavljenje kreativnim aktivnostima ili bavljenje rekreativnim sportom, te je generalni utisak da su nezadovoljni načinom na koji provode slobodno vreme. Želeli bi više da posvete vremena kreativnijim aktivnostima i za druženje sa prijateljima, te navode da im nedostaje vremena za čitanje knjiga ili za rad na sebi.

Jedna učesnica smatra da je zadovoljna jer uspeva da iskombinuje obaveze i aktivnosti kojima se bavi u slobodno vreme.

Većina mladih zaposlenih svakodnevno provodi određeni deo dana koristeći internet, a u svrhu posete društvenim mrežama, gde najčešće tragaju za određenim informacijama ili jednostavno razmenjuju informacije sa prijateljima. Ne smatraju da im provođenje vremena na internetu oduzima prostor za bavljenje nekim od aktivnosti u slobodno vreme.

U oblasti neformalnog obrazovanja, učesnici/e fokus grupe koriste you-tube tutorijale na internet, kao i internet materijale za učenje što im olakšava sticanje novih znanja za koje povremeno imaju potrebu ili interes da ih usvoje.

Učesnici/e iskazuju interes za seminarima/edukacijama koji se tiču razvoja socijalnih veština komunikacije i rešavanja konflikata, praktičnim edukacijama poput seminara za fotografiju ili za razvoj veština korišćenja nekih od softverskih programa na kompjuteru (npr.photoshop).

Takođe, mlađi učesnici/e bi želeli da se uključe u omladinske razmene/akcije, i takođe u sportske rekreativne aktivnosti. Navedeni su odbojka, i jahanje kao moguć izbor.

Na polju zdravlja, navedene su apatija, nedostatak motivacije i pozitivnih uzora za mlade u poslednje dve decenije, te su se složili da je mentalno zdravlje jedno od većih problema sa kojima se mladi danas suočavaju.

U daljem toku diskusije, učesnici/e su pokazali nezadovoljstvo vezano za celokupni zdravstveni sistem, te je najčešća pritužba bila vezana za usluge i neodgovarajući pristup lekara pacijentima/kinjama.

U oblasti bezbednosti, jedna učesnica je navodila konkretne primere koji se tiču njenog "poljuljanog" osećaja bezbednosti u gradu, počevši od bezbednosti u saobraćaju, pa sve do izloženosti krađi/pljački, posebno bicikla kao prevoznog sredstva.

U pogledu učestalih pljački, među učesnicima vlada osećaj nemoći, jer imaju slabiji nivo poverenja prema pravnim institucijama, odnosno veruju da je izrazito mali broj pljački/napada na ličnu imovinu procesuiran.

Na polju aktivnog učešća mladih polovina učesnika/ca fokus grupe je izjavila da su aktivni/e u civilnom sektoru, i ima mišljenje da je to jedan od efikasnih načina aktivnog uključivanja u društvo i uticaja na promene. Oblasti u kojima su učesnici/e aktivni jeste rad na poboljšanju kvaliteta u oblasti informisanja i edukacije mladih, te u oblasti promocije i zalaganja za systemske promene na nivou celokupnog društva.

U oblasti zaštite životne sredine i održivog razvoja, učesnici/e se slažu da je potrebo raditi na daljem razvoju svesti kod mladih i ostalog stanovništva, jer smatraju da je svest o zaštiti životne sredine još uvek na niskom nivou i ističu primer rada od malih nogu, tj. rad sa decom u vrtićima kao jedan od neefikasnijih načina da se u budućnosti razvije veća svest kod većeg broja stanovnika. Spomenut je i globalni problem korišćenja fosilnih goriva kao neučinkovit, te su učesnici/e diskutovali o razlozima koji se tiču profita svetskih kompanija, kao osnovnom uzroku za slabije korišćenje alternativnih izvora energije. Jedan od učesnika je naglasio važnost rada na formiranju samoodrživih zajednica, kao inicijative, gde bi se zaštita životne sredine i korišćenje alternativnih vidova energije bio glavni preduslov za održivi razvoj u celini. Na kraju diskusije, učesnici/e su naveli konkretnije preporuke koje se tiču njihovih ličnih afiniteta, u oblastima vezanim za Lokalni akcioni plan za mlade. Preporuke su vezane za podršku grada putem subvencija za preduzetništvo mladih, posebno na polju socijalnog preduzetništva, a jedan od učesnika je naveo da bi voleo da se poboljša kulturna ponuda u samom gradu, posebno u polju zabave i muzike, koja je po njegovom mišljenju, usko profilisana i više komercijalna.

PREPORUKE

- U oblasti slobodnog vremena potrebno je omogućiti mladima da kreativnije provode slobodno vreme, pod pretpostavkom da postoje prostori i sadržaji dostupni i pristupačni mladima i gde im je omogućena socijalna interakcija, jer visok procenat ispitanih navodi da svoje slobodno vreme provodi najčešće individualno, ili uz socijalne mreže na internetu.
- Kreirati efikasnije kanale komunikacije kojima bi se povećao stepen informisanosti kod mladih, posebno kada se radi o mogućnostima za provođenje kvalitativnog slobodnog vremena, neformalnom obrazovanju i aktivnom učešću
- Podržati aktivnosti koje se tiču razvijanja intersektorske saradnje u pogledu sticanja prakse pre zapošljavanja, posebno za studentsku populaciju
- Razvijati programa u oblasti neformalnog obrazovanja, u odnosu na uočene potrebe i interesovanja mladih, da bi nivo motivisanosti za učešće u takvim programima bio visok
- Omogućiti mladima da aktivno učestvuju u prevenciji mentalnog zdravlja, putem vršnjačkih edukacija
- Razvoj programa i aktivnosti vezanih za bezbednost mladih, počevši od bezbednosti u saobraćaju, do omogućavanja zaštite od diskriminacije i fizičkog nasilja od strane odraslih i drugih vršnjaka
- Omogućiti mladima (kroz uključivanje u donošenje odluka na svim nivoima), da više utiču na život lokalne zajednice u različitim oblastima, te da se jednim delom time motivišu da ostanu u svojoj sredini

- Kreirati uslove za međusobnu komunikaciju, upoznavanje i zbližavanje mladih, različite etničke i nacionalne pripadnosti i na taj način prevazilaženje predrasuda.
- Rad na prevazilaženju jezičkih barijera i etničkih stereotipa radi unapređenja međunacionalnih odnosa među mladima

Oblast: OBRAZOVANJE MLADIH

	PROBLEM	SPECIFIČNI CILJ	MERE	AKTIVNOSTI	INDIKATOR	NOSILAC AKTIVNOSTI	VREME NSKI ROK
1	Nedovoljno razvijeni kapaciteti (veštine) kod mladih na polju kreiranja omladinskih programa i projekata	<p>Razvijanje kapaciteta/veština mladih za kreiranje programa i projekata</p> <p>Razvijanje znanja i veština kod mladih za organizacioni menadžment u oblasti civilnog sektora</p> <p>Razvijanje sistema kontinuirane podrške mladima u kreiranju i realizaciji projekata.</p>	<p>Kreiranje obuka za razvoj kapaciteta/veština za kreiranje omladinskih programa i projekata</p> <p>Kreiranje obuka za razvoj znanja i veština za organizacioni menadžment u oblasti civilnog sektora</p> <p>Sistematsko pružanje podrške mladima u kreiranju i realizaciji projekata</p>	<p>Sprovođenje edukacija na temu planiranja omladinskih programa i projekata za mlade</p> <p>Sprovođenje edukacija na temu samoorganizovanja i organizacionog menadžmenta u oblasti civilnog sektora</p> <p>Održavanje periodičnih konsultacija i sastanaka sa mladima u toku procesa izrade i realizacije projekata</p>	<p>Broj održanih edukacija</p> <p>Broj mladih učesnika/ca edukacije</p> <p>Broj oformljenih neformalnih grupa mladih</p> <p>Broj novonastalih omladinskih OCD nakon sprovedenih edukacija</p> <p>Broj kreiranih omladinskih projekata i programa</p> <p>Broj održanih konsultacija i sastanaka</p> <p>Broj neformalnih grupa koje su učestvovala na sastancima</p> <p>Broj mladih koji su uključeni u program podrške na polju planiranja i realizacije</p>	OCD u saradnji sa KZM	2014-2018

2	Nedovoljna informisanost o važnosti uključivanja mladih u programe neformalnog obrazovanja	Unapređenje obima i kvaliteta informisanosti mladih o programima neformalnog obrazovanja koje kreiraju i realizuju OCD. Unapređenje informisanosti kod mladih o programima neformalnog obrazovanja koji se tiču preduzetništva i aktivnog traženja posla	Kreiranje održivog sistema informisanja o programima neformalnog obrazovanja koje kreiraju i realizuju OCD Promovisanje programa neformalnog obrazovanja u oblasti preduzetništva mladih i aktivnog traženja posla	Radionice, seminari, prezentacija, debatne večeri, vršnjačke edukacije Prezentacije rada OCD i Malih i srednjih preduzeća mladima u školama, na fakultetima i društvenim mrežama.	projekata Broj održanih radionica, seminara, prezentacija, debatnih večeri, vršnjačkih edukacija Broj postavljenih vesti na društvenim mrežama Broj održanih prezentacija po školama i fakultetima.	OCD u saradnji sa KZM	2014-2018
3	Nedovoljno razvijena svest kod mladih i šire zajednice o konceptu i potrebi za celoživotnim obrazovanjem	Razvijanje svesti o potrebi konstantnog usavršavanja i promovisanja vrednosti koncepta celoživotnog učenja kod mladih	Promovisanje koncepta celoživotnog učenja, korišćenjem aktuelnih kanala komunikacije kod mladih i šire zajednice	Promocija koncepta i programa celoživotnog učenja od strane svih relevantnih aktera kroz uspostavljanje foruma za komunikaciju u široj zajednici. Organizovanje sastanaka predstavnika roditeljskih saveta, predstavnika obrazovnih institucija, predstavnika kulturnih ustanova i drugih organizacija	Broj promocija u obrazovnim ustanovama Broj sastanaka relevantnih aktera Broj učesnika/ca na sastancima Broj održanih radionica Broj učesnika/ca na	OCD, relevantne institucije koje se bave obrazovnim politikama i pitanjima neformalnog obrazovanja u saradnji sa KZM	2014-2018

				Organizovanje radionica (umetničkih, naučnih, društvenih, i sl.)	radionicama.		
4	Nedovoljna saradnja između organizacija i relevantnih institucija na polju formiranja jedinstvene obrazovne politike u oblasti celoživotnog učenja	Podsticanje saradnje OCD radi formiranja jedinstvene obrazovne politike u oblasti celoživotnog učenja	Kreiranje uslova za saradnju svih zainteresovanih strana u oblasti celoživotnog učenja	Umrežavanje OCD radi kreiranja zajedničkih programa i projekata u oblasti celoživotnog učenja	Broj sastanaka OCD, Broj predstavnika/ca OCD u mreži Broj kreiranih zajedničkih projekata	OCD i relevantne institucije	2014-2018

Oblast: SLOBODNO VREME, KULTURA I SPORT

	PROBLEM	SPECIFIČNI CILJ	MERE	AKTIVNOSTI	INDIKATOR	NOSILAC AKTIVNOSTI	VREME NSKI ROK
1	Nedovoljno uključivanje mladih u kulturne manifestacije koje se tokom godine održavaju u Gradu	Unapređenje partnerstva između organizacija, institucija koje se bave kulturom i Kancelarije za mlade	Razvoj mehanizama za efikasnije partnerstvo između institucija, organizacija i Kancelarije za mlade na polju razmene informacija i kontakata mladih Promocija aktivnosti i programa iz oblasti kulture u školama za učenike	Organizovanje susreta zainteresovanih institucija, organizacija i KZM radi razmene informacija o kontaktima mladih, zainteresovanosti i kulturnim potrebama mladih Organizovanje prezentacije programa i aktivnosti iz oblasti kulture od strane organizacija i institucija koje organizuju kulturne programe	Broj mladih koji su direktno pozvani na kulturne manifestacije u gradu Broj programa za koje veći broj mladih pokazuje interes da posećuje Broj institucija i organizacija koje učestvuju u razmeni informacija	Institucije koje se bave kulturom, OCD i KZM u saradnji sa srednjim školama	2014-2018
2	Nepostojanje dovoljno medijskog prostora (u lokalnim medijima) posvećenog kulturi i kulturi mladih	Razvoj sistema i kanala informisanja mladih na polju kulture i kulture mladih	Podrška razvoju omladinskih info mreža i kanala u elektronskim i štampanim medijima	Pokretanje i realizacija pilot projekata radijskih i tv emisija posvećenih kulturi i kulturi mladih realizovanih od strane mladih Osnivanje omladinske internet radio-televizije	Broj realizovanih pilot emisija za mlade Broj mladih koji su učestvovali u realizaciji pilot emisija	Mediji, OCD i institucije koje se bave kulturom mladih u saradnji sa KZM	2014-2018

				Osnivanje gradskog omladinskog info portala i promo nedeljnika (u fizičkom izdanju) posvećenog kulturi i kulturi mladih	Broj izdatih štampanih promo nedeljnika Broj mladih kojima je podeljen promo nedeljnik		
3	Nedovoljna saradnja institucija i organizacija koje se bave kulturom i mladima	Podsticanje partnerstva javnog, civilnog sektora i mladih u planiranju i realizaciji kulturnih programa	Umrežavanje svih gradskih kulturnih ustanova i organizacija Podrška većem uključivanju mladih aktivnosti gradskih kulturnih ustanova Razvoj saradnje između škola i gradskih kulturnih organizacija	Periodični sastanci radi razmene informacija i ideja Realizacija jednog zajedničkog kulturnog programa u toku godine u kojem bi učestvovala organizacije/institucije iz mreže Uključivanje mladih članova studentskih i đačkih parlamenata, kao i volontera u promociji i realizaciji kulturnih programa Uključivanje školskih vannastavnih aktivnosti u infrastrukturu kulturnih ustanova	Broj susreta mreže organizacija/institucija Broj uključenih organizacija/institucija u realizaciju zajedničkog projekta Broj uključenih mladih u promociji i realizaciji kulturnih programa Broj školskih vannastavnih aktivnosti koje su postale deo ponude/infrastrukture u kulturnim ustanovama	Institucije koje se bave kulturom i OCD u saradnji sa srednjim školama	2014-2018
4	Nedovoljna zastupljenost mladih u	Povećanje učešća mladih u aktivnostima	Promocija zdravih stilova života kroz bavljenje	Snimanje spotova u prostorima za rekreativne aktivnosti	Broj snimljenih spotova kojima se promoviše rekreativi		

	aktivnostima rekreativnog sporta	rekreativnog sporta	rekreativnim sportom	u gradu Promocija i emitovanje video spotova u elektronskim medijima i na socijalnim mrežama Organizovanje "Meseca sporta-otvorena vrata sportskih klubova", koji podrazumeva besplatno korišćenje prostorija i aktivnosti u svim sportskim klubovima tokom trajanja kampanje	sport Broj emitovanih spotova/video klipova postavljenih na socijalnim mrežama i u elektronskim medijima Brj sportskih klubova koji su se uključili u akciju promovisanja rekreativnog sporta Broj mladih koji je po prvi put posetio/koristio programe sportskih klubova nakon promocije u medijima		
5	Nedostatak prostora i odgovarajuće infrastrukture za provođenje slobodnog vremena i bavljenje rekreativnim sportom	Unapređenje infrastrukturnih uslova za provođenje slobodnog vremena i bavljenje rekreativnim sportom	Javno zagovaranje za unapređenje i održivost prostora za provođenje slobodnog vremena mladih na svim nivoima	Realizacija medijskih kampanja Mapiranje potencijalnih prostora u gradu Prezentacija široj javnosti utvrđenih "mapa" prostora koji se mogu iskoristiti za provođenje slobodnog vremena mladih na otvorenom i zatvorenom	Broj medijskih kampanja Broj uključenih organizacija u aktivnosti mapiranja potencijalnih prostora u gradu Broj emisija u kojima je javno naznačen problem nedostatka prostora, te predstavljena kreirana mapa	OCD, sportska društva u saradnji sa KZM i lokalnom samoupravom	2014-2018

Oblast: INFORMISANOST I MOBILNOST MLADIH

	PROBLEM	SPECIFIČNI CILJ	MERE	AKTIVNOSTI	INDIKATOR	NOSILAC AKTIVNOSTI	VREMENSKI ROK
1.	Nedovoljan broj programa za mlade na lokalnim elektronskim, pisanim, i online medijima (emisije, rubrike..)	Razvijanje novih programa za mlade na lokalnim elektronskim, pisanim, i online medijima.	Iniciranje i sprovođenje produkcije medijskih sadržaja o mladima, i za mlade na lokalnim, elektronskim, pisanim, i online medijima.	<p>Pokretanje nezavisne produkcije koja bi u saradnji sa mladima proizvodila medijske sadržaje za mlade, koji bi se kasnije nudili lokalnim medijima.</p> <p>Javno zagovaranje prema medijima u cilju podsticanja realizacije produkcijskih sadržaja za mlade/realizovanih od strane mladih.</p> <p>Edukacija mladi radi sticanja potrebnih veština i znanja sa samostalnu produkciju medijskih i video sadržaja (upotreba smart telefona, jednostavnih softvera na kompjuteru...)</p> <p>Organizovanje novinarskih radionica u srednjim školama.</p> <p>Formiranje i održavanje Facebook stranice koja bi objedinila postojeće i nove medijske sadržaje</p>	<p>Broj kreiranih i realizovanih produkcija za mlade.</p> <p>Broj realizovanih akcija javnog zagovaranja.</p> <p>Broj održanih edukacija na temu medijske produkcije.</p> <p>Broj održanih novinarskih radionica.</p> <p>Formirana i aktivna Facebook stranica.</p> <p>Broj održanih sastanaka između KZM, omladinskih i</p>	OCD i KZM u saradnji sa predstavnicima pisanih, štampanih i elektronskih medija, srednjim školama/fakultetima	2014-2018

				za mlade. Sastanci između KZM, relevantnih omladinskih i organizacija za mlade, radi upostavljanja bolje prakse vezano za informisanje mladih putem postojećih portala.	organizacija za mlade.		
2.	Nedovoljna informisanost mladih o načinima adekvatnog upoznavanja sa mogućnostima ličnog i profesionalnog usavršavanja (stipendije, studijska putovanja, volonterizam u inostranstvu, seminari, treninzi...)	Podizanje stepena i kvalitete informisanosti mladih o upoznavanju sa mogućnostima ličnog i profesionalnog usavršavanja (stipendije, studijska putovanja, volonterizam u inostranstvu, seminari, treninzi...)	Podsticaj i promovisanje međuvršnjačke interakcije putem raznih interaktivnih programa i sadržaja Promovisanje različitih oblika informisanja mladih o mogućnostima ličnog i profesionalnog razvoja kroz podsticanje međuvršnjačke interakcije.	Organizacija vršnjačkih radionica na različite teme, sa fokusom na informisanje i mobilnost. Organizovanje novinarskih radionica u srednjim školama. Organizovanje javnih prezentacija korisnika programa stručnih usavršavanja u ciljem njihovog predstavljanja putem video priloga.	Broj održanih vršnjačkih radionica. Broj održanih radionica u srednjim školama. Broj organizovanih javnih prezentacija	OCD i institucije koje organizuju volonterske programe, studentske organizacije u saradnji sa KZM	2014-2018
3.	Nedovoljna i neadekvatna informisanost	Podizanje stepena informisanosti mladih o ključnim oblastima	Podsticanje kreiranja programa za	Organizovanje radionica i prezentacija u okviru časova	Broj održanih radionica, prezentacija,	OCD u saradnji sa KZM i	2014-2018

	mladih o oblastima koji se tiču demokratije, ljudskih prava, participacije mladih i mobilnosti.	demokratije, ljudskih prava i participacije mladih.	kontinuirano informisanje i edukovanje mladih u oblastima demokratije, ljudskih prava, i participacije mladih.	građanskog vaspitanja na temu principa i pojmova demokratije i ljudskih prava Informisanje mladih na manifestacijama putem postavljanja info pultova Organizacija vršnjačkih radionica i programa neformalne edukacije za mlade o temama koje se tiču demokratije, izbora i politike, ljudskih prava.	vršnjačkih programa na temu principa i pojmova demokratije i ljudskih prava. Broj učesnika na realizovanim radionicama, prezentacijama, vršnjačkim programima. Broj podeljenih promotivno - informativnih materijala tokom manifestacije.	relevantnim institucijama i međunarodnim institucijama.	
4.	Visok stepen zastupljenosti jezičke barijere u komunikaciji mladih iz različitih nacionalnih zajednica.	Smanjenje stepena jezičke barijere u komunikaciji mladih iz različitih nacionalnih zajednica	Kreiranje programa na bazi višejezičnosti	Organizovanje multi - lingvalnih sadržaja za mlade iz različitih nacionalnih zajednica (neformalna druženja, treninzi, seminari, kampovi, interaktivna predavanja..)	Broj održanih programa za mlade iz različitih nacionalnih zajednica	OCD u saradnji sa KZM i relevantnim institucijama (srednje škole, Otvoreni Univerzitet..)	2014-2018
5.	Nejednake mogućnosti informisanja mladih iz ruralnih sredina	Osnaživanje saradnje između mladih, lokalne zajednice, i biznis sektora u cilju stvaranja mogućnosti za bolje informisanje mladih u ruralnim sredinama Podsticanje	Kreiranje i istraživanja o načinima i oblicima informisanja mladih iz ruralnih sredina Kreiranje programa i akcija kojima se	Realizovanje upitnika, anketa, intervjua, fokus grupa o načinima informisanja mladih iz ruralnih sredina Realizovanje Facebook	Realizovano istraživanje (anketa, upitnik, intervju) Broj mladih uključenih u sprovođenje istraživanja		2014-2018

		interesovanja mladih za sadržaje koje se tiču njihovih mogućnosti za mobilnošću i kvalitetnijim informisanjem	animiraju mladi iz ruralnih sredina za aktivnije traženje informacija	kampanje (informisanje mladih o sadržajima za mlade i njihovo mobilisanje za uključivanje u različite akcije)	Realizovana facebook kampanja		
6.	Mladi su pasivni kada se informišu	Osnaživanje mladih za kritičko i analitičko pristupanje medijskim i informativnim sadržajima	Kreiranje edukativnih programa za mlade na temu razvoja kritičkog razmišljanja	Organizovanje edukativnih obuka za mlade za jačanje analitičkih i kritičkih sposobnosti mladih u usvajanju informacija u okviru realizacije časova građanskog vaspitanja Organizovanje obuke za mlade iz oblasti medijske pismenost Realizovanje novinarskih sekcija u školama	Broj realizovanih edukativnih obuka Broj mladih uključenih u realizaciju obuka Broj novinarskih sekcija za mlade u srednjim školama Broj mladih učesnika u novinarskim sekcijama	OCD u saradnji sa KZM, predstavnicima elektronskih, pisanih, i online medija	2014-2018

PREDLOG: Prilikom dodeljivanja sredstava, poticati i vrednovati one projekte i predloge koje imaju sadržaje multijezičkog karaktera.

Oblast: VOLONTERIZAM I AKTIVNO UČEŠĆE MLADIH

	PROBLEM	SPECIFIČNI CILJ	MERE	AKTIVNOSTI	INDIKATOR	NOSILAC AKTIVNOSTI	VREM ENSKI ROK
1.	Nedovoljna informisanost mladih i društvene zajednice o mogućnostima i dobiti volontiranja	Unapređivanje sistema i načina informisanja mladih i društvene zajednice o mogućnostima volontiranja na nivou Grada	Umrežavanje institucija i saradnja organizacija koje organizuju volonterske programe za mlade. Promocija volonterskih programa u školama za nastavno osoblje, učenike i roditelje Medijska promocija značaja volonterizma od strane organizacija i mladih koji su već uključeni u volonterske programe	Organizovanje susreta zainteresovanih institucija i organizacija radi kreiranja jedinstvene web baze podataka o mogućnostima za volontiranje mladih Organizovanje prezentacije volonterskih programa u školama i u medijima od strane organizacija i mladih koji su već uključeni u volonterske programe Uključivanje javnih ličnosti u popularizaciju i promociju volonterizma i aktivnog učešća mladih	Broj učesnika mreže organizacija Broj mladih koji učestvuju u volonterskim programima, nakon prezentacije u široj javnosti Broj prosvetnih radnika u školama koji učestvuju u podršci i promociji volonterizma. Broj održanih sastanaka. Broj javnih ličnosti uključenih u promociju volonterizma.	OCD i KZM u saradnji sa srednjim školama	2014-2018
2.	Nedovoljan broj volonterskih programa za	Razvijanje volonterskih programa za mlade	Sprovođenje participativnih metoda za veće	Organizovanje i realizacija fokus grupa i online anketiranja radi	Broj mladih uključenih u fokus grupe i anketiranje	OCD i institucije koje organizuju	2014-2018

	mlade na nivou Grada	na nivou Grada	<p>uključivanje mladih u kreiranje volonterskih programa</p> <p>Pružanje podrške institucijama i organizacijama uključenim u realizaciju volonterskih programa</p> <p>Jačanje ljudskih kapaciteta institucija i organizacija koje sprovode ili bi želele da sprovode volonterske programe za mlade</p> <p>Jačanje kapaciteta mladih i neformalnih grupa mladih za organizovanje i učešće u volonterskim programima</p>	<p>utvrđivanja specifičnih interesovanja mladih na polju volonterskog angažmana.</p> <p>Organizovanje periodičnih susreta institucija i organizacija radi razmene iskustva i praćenja uspešnosti razvoja volonterskih programa.</p> <p>Realizacija edukacija na temu volonterskog menadžmenta i aktivnog učešća mladih za institucije, organizacije i neformalne grupe mladih</p>	<p>Broj planiranih ideja/programa za volontiranje nakon konsultacija sa mladima</p> <p>Broj susreta sa organizacijama koje imaju volonterske programe</p> <p>Broj predstavnika/ca institucija koji/e su učestvovali/e u edukacijama</p> <p>Broj mladih koji su učestvovali u edukacijama</p> <p>Broj organizovanih akcija i programa u kojima su mladi bili organizatori ili nosioci inicijative</p>	volonterske programe u saradnji sa KZM	
3.	Nedovoljna uključenost mladih u volonterske	Podizanje nivoa uključenosti mladih pri kreiranju, sprovođenju i	Osnaživanje mladih za aktivno učestvovanje u lokalnoj zajednici	Organizovanje edukacija za mlade lidere i neformalne grupe mladih na temu	Broj održanih edukacija Broj mladih	OCD i KZM u saradnji sa srednjim školama	2014-2018

	programe	promociji volonterskih programa i aktivnosti	<p>Uključivanje učeničkih i studentskih parlamenata u volonterske programe za mlade</p> <p>Promovisanje akcija i programa u kojima su mladi nosioci</p>	<p>aktivnog učešća i donošenja odluka Organizovanje aktivnosti praćenja i podrške mladim liderima, neformalnim grupama mladih i predstavnicima učeničkih parlamenata</p> <p>Organizovanje akcija u kojima su mladi nosioci, a tiču se promocije značaja volonterizma i uključivanja u rešavanje problema u lokalnoj zajednici</p> <p>Gostovanje mladih lidera, neformalnih grupa i predstavnika učeničkih parlamenata u lokalnim medijima, kao i realizacija konferencija za štampu</p>	<p>učesnika/ca edukacije</p> <p>Broj predstavnika/ca učeničkih parlamenata – učesnika/ca u programima edukacije.</p> <p>Broj oformljenih neformalnih grupa mladih</p> <p>Broj organizovanih akcija od strane mladih u lokalnoj zajednici</p> <p>Broj gostovanja mladih u medijima</p> <p>Broj mladih koji putem socijalnih mreža podržavaju svoje vršnjake/inje u njihovom aktivnom delovanju u zajednici</p>		
--	----------	--	---	---	---	--	--

Oblast: ZDRAVLJE I SOCIJALNA POLITIKA PREMA MLADIH

	PROBLEM	SPECIFIČNI CILJ	MERA	AKTIVNOST	INDIKATOR	NOSILAC AKTIVNOSTI	VREMENSKI ROK
1.	Nedovoljna razvijena svest i znanje mladih o zdravim stilovima života	Razvijati svest mladih da usvajaju i prihvataju zdrave stilove života	Kreiranje i implementacija savremenih programa koji pospešuju promociju zdravih stilova života	-vršnjačke interaktivne edukacije -simulacije određenih životnih problema (edukativna akcija) - zajedničke tribune za mlade i roditelje -seminari/obuke za stručnjake vezano za metodologiju rada sa mladima	Broj obuhvaćenih tema; Broj održanih obuka za stručnjake vezano za metodologiju rada sa mladima; Broj edukovanih zdravstvenih radnika za rad sa mladima Broj obuka/radionica/simulacija za mlade; Broj edukovanih mladih osoba; Broj roditelja, učesnika tribine	OCD u saradnji sa KZM, Zdravstvenim institucijama i obrazovnim ustanovovama	2014-2018
2.	Nedovoljno razvijena koordinacija i komunikacija između institucija i organizacija koje se bave zaštitom reproduktivnog zdravlja, prevencijom polno prenosivih infekcija i prevencijom polno prenosivih infekcija	Jačanje koordinacije i adekvatne komunikacije između institucija i organizacija koje se bave zaštitom reproduktivnog zdravlja, prevencijom polno prenosivih infekcija kao i uvođenje novih komunikacionih tehnologija u radu.	Kreiranje savremenih edukativnih programa vezanih za zaštitu reproduktivnog zdravlja i prevenciju polno prenosivih infekcija	-simulacije određenih životnih problema (edukativni akcija) -vršnjačke interaktivne edukacije -obuke i seminari za vršnjačke edukatore -pokretanje online servisa za savetovanje	Broj simulacija Broj mladih uključenih u simulacije Broj vršnjačkih edukacija Broj mladih koji su prošli kroz vršnjačke edukacije Broj obuka za vršnjačke edukatore i predstavnike institucija	OCD koje se bave zaštitom reproduktivnog zdravlja i prevencijom polno prenosivih infekcija, institucije, u saradnji sa KZM, srednjim školama i fakultetima	2014-2018
3.	Nedovoljno razvijena komunikacija i koordinacija	Jačanje komunikacije i koordinacije između institucija i OCD koje se bave bolestima	Kreiranje i implementacija savremenih programa u cilju	Radionice, seminari, obuke, promocije, debatne večeri, vršnjačke edukacije	Broj radionica, seminara, obuka, promocija, debatnih večeri, vršnjačkih	OCD koje se bave prevencijom bolesti	2014-2018

	između institucija i organizacija civilnog društva koje se bave bolestima zavisnosti	zavisnosti	smanjenja epidemije bolesti zavisnosti kod mladih.		edukacija mladih Broj obuhvaćenih mladim interaktivnim aktivnostima	zavisnosti i osobama koje konzumiraju psihoaktivne supstance, u saradnji sa srednjim školama, zdravstvenim institucije u saradnji sa KZM	
4.	Nedovoljna podrška mladim osobama u sticanju veština u procesu osamostaljivanja i uključivanja u društvenu zajednicu	Osnaživanje mladih za adekvatno uključivanje u društvo i senzibilizacija ključnih aktera koji su u direktnom kontaktu sa mladima	Kreiranje i organizacija edukativnih iskustvenih sadržaja direktne podrške Kreiranje programa koji će uticati na senzibilizaciju ključnih aktera koji su u direktnom kontaktu sa mladima	Grupe za sticanje psihosocijalnih veština Individualni rad sa pojedincima Obuke Seminari Debatne večeri Tribine	Broj grupa za sticanje psihosocijalnih veština Broj obuhvaćenih mladih za sticanje psihosocijalnih veština Broj individualnih savetovanja Broj obuka za sticanje veština Broj mladih koji su bili uključeni u obuke, seminare, tribine i debatne večeri.	OCD u saradnji sa srednjim školama, KZM i Centrom za socijalni rad.	2014-2018
5.	Nedovoljno razvijen sistem podrške na polju smanjenja i stigme i diskriminacije i razvoja psihosocijalnih veština kod mladih iz	Osnaživanje mladih pripadnika osetljivih grupa za adekvatno i pravovremeno uključivanje u društvo	Kreiranje programa za identifikaciju mladih pripadnika osetljivih grupa Kreiranje i organizacija edukativnih sadržaja i	SOS telefonske linije, online savetovanja Direktan rad na terenu Radionice, seminari, promocije, debatne večeri, vršnjačke grupe samopomoći, tribine, okrugli stolovi	Uspostavljena SOS telefonska linija Kreiranje online servisa za pružanje podrške i informacija mladima iz osetljivih grupa Broj kontakata ostvarenih putem SOS telefonske linije i online servisa	OCD koje se bave zastupanjem mladih pripadnika osetljivih grupa u saradnji sa školama za specijalno	2014-2018

	osetljivih grupa za njihovo pravovremeno uključivanje u društvo		programa direktne podrške mladima iz osetljivih grupa Kreiranje programa za senzibilizaciju opšte populacije		Broj kontakata i informacije prikupljenih na terenu Broj održanih interaktivnih aktivnosti Broj osoba koje su učestvovali interaktivnim aktivnostima	obrazovanje, KZM i Centrom za socijalni rad.	
6.	Nedovoljna komunikacija i koordinacija između institucija i OCD koje se bave direktnom podrškom i pomoći mladima iz osetljivih grupa	Jačanje komunikacije i koordinacije između institucija i OCD koje se bave direktnom podrškom i pomoći mladima iz osetljivih grupa u cilju unapređenja položaja istih.	Kreiranje programa i organizovanje zajedničkih aktivnosti u cilju unapređenja položaja mladima iz osetljivih grupa Kreiranje mreže organizacija i institucija koje se bave direktnom podrškom mladima iz osetljivih grupa	Kreiranje mreže Obuke Radionice Seminari Okrugli stolovi	Kreirana mreža Broj održanih sastanaka mreže Broj obuka, radionica, seminara, okruglih stolova Broj osoba obuhvaćenih navedenima aktivnostima gore	OCD koje se bave direktnom podrškom i pomoći mladima iz osetljivih grupa u saradnji sa Centrom za socijalni rad, Verskim zajednicama (nacionalnim savetima) i KZM.	2014-2018

Oblast: ZAPOŠLJAVANJE MLADIH

	PROBLEM	SPECIFIČNI CILJ	MERE	AKTIVNOSTI	INDIKATOR	NOSILAC AKTIVNOSTI	VREMENSKI ROK
1.	Nedovoljno poznavanje preduzetničkih veština od strane mladih.	<p>Podsticanje samozapošljavanja mladih</p> <p>Unapređenje praktičnih znanja mladih o preduzetničkim veštinama.</p> <p>Pružanje podrške razvoju uspešnih perspektivnih preduzetnika.</p>	<p>Kreiranje edukativnih programa na polju samozapošljavanja.</p> <p>Promocija programa za razvoj preduzetničkog duha kod mladih.</p>	<p>Organizovanje obuka na temu samozapošljavanja mladih i preduzetničkih veština.</p> <p>Sprovođenje kampanja za razvoj preduzetničkog duha kod mladih.</p> <p>Formiranje mreže mentora koji će pružiti podršku uspešnim mladim preduzetnicima.</p>	<p>Broj mladih učesnika/ca uključenih u programe i edukacije o samozapošljavanju</p> <p>Broj mladih preduzetnika/ca početnika/ca nakon edukacije i kampanja.</p> <p>Broj stručnih lica koji učestvuju u programu podrške mladima</p> <p>Broj realizovanih obuka , kampanja i ostalih manifestacija</p>	OCD u saradnji sa KZM i Filijalom NSZ	2014-2018
2.	Nedovoljna podrška mladima i teže zapošljivim licima pri zapošljavanju	Unapređenje sistema podrške pri zapošljavanju mladih i teže zapošljivih lica	<p>Kreiranje mera za teže zapošljiva lica</p> <p>Stimulisanje poslodavaca za unapređenje kvaliteta stručne prakse</p>	Organizovanje periodičnih sastanaka predstavnika stručnih škola i poslodavaca radi kreiranja plana i mogućnosti za efikasnije partnerstvo na polju zapošljavanja mladih.	<p>Dokument koji sadrži mere za teže zapošljiva lica</p> <p>Broj predstavnika/ca poslodavaca koji/e su uključeni u unapređenje sistema podrške</p> <p>Broj sporazuma zaključenih među akterima vezano za</p>	OCD u partnerstvu sa KZM, lokalnom samoupravom, srednjim stručnim školama, nadležnim institucijama, zainteresovanim preduzećima i	2014-2018

					obezbeđenje kvaliteta stručne prakse	kompanijama.	
3.	Nedovoljna informisanost mladih o mogućnostima profesionalnog razvoja	Poboljšanje informisanosti mladih o mogućnostima profesionalnog razvoja	Promocija postojećih programa i uspešnih primera kod mladih na polju profesionalnog razvoja	Organizovanje tribina na temu važnosti profesionalnog razvoja Organizovanje programa „Otvoreni vrata“ od strane preduzeća i kompanija za mlade ljude Animiranje poznatih ličnosti za učestvovanje u programu „Otvorena vrata“ Organizovanje kampanja i informacija o mogućnostima profesionalnog razvoja na socijalnim mrežama.	Broj organizovanih tribina , manifestacija, programa Broj učesnika/ca na tribinama Broj preduzeća i poznatih ličnosti koji učestvuju u programu „Otvorena vrata“ Broj mladih koji su imali mogućnost da posete preduzeća i kompanija Broj mladih obaveštenih o mogućnostima koje imaju na polju profesionalnog razvoja	OCD u saradnji sa KZM, NSZ, lokalnom samoupravom i zainteresovanim preduzećima i kompanijama	2014-2018
4.	Nedovoljan stepen motivisanosti i kapaciteta poslovnog sektora za realizaciju inovativnih razvojnih projekata	Podizanje nivoa motivacije i razvijanje kapaciteta poslovnog sektora za realizaciju inovativnih razvojnih projekata Unapređenje podrške poslovnom sektoru u oblasti razvoja	Kreiranje motivacionih programa za razvoj potencijala i informisanosti poslovnog sektora	Organizovanje edukacija za poslovni sektor na temu uključivanja u program industrijske inovacije Organizovanje periodičnih susreta predstavnika/ca	Broj realizovanih obuka za predstavnike/ce poslovnog sektora Broj učesnika/ca na edukacijama Broj organizovanih	OCD u saradnji sa KZM, NSZ i LS	2014-2018

		inovativnih projekata		poslovnog sektora sa nadležnim institucijama radi razmene novih informacija i konkurisanja na EU podršku	susreta predstavnika/ca poslovnog sektora i institucija Broj novih programa koji su kreirani od strane poslovnog sektora		
--	--	-----------------------	--	--	---	--	--

Oblast: BEZBEDNOST MLADIH

	PROBLEM	SPECIFIČNI CILJ	MERE	AKTIVNOSTI	INDIKATOR	NOSILAC AKTIVNOSTI	VREMENSKI ROK
1.	Visok stepen vršnjačkog nasilja kod mladih (fizičko, psihičko, verbalno i elektronsko)	Unapređenje programa prevencije u oblasti vršnjačkog nasilja.	Promovisanje programa za mlade o uzrocima i posledicama nasilja	Organizovanje omladinskih akcija, radionica, interaktivnih tribina, susreta verskih i nacionih zajednica, forum teatra. Snimanje muzičkih spotova i klipova	Broj organizovanih omladinskih akcija, radionica, interaktivnih tribina, susreta verskih i nacionih zajednica, forum teatra. Broj snimljenih muzičkih spotova i klipova	OCD u saradnji sa KZM, srednjim školama, fakultetima nacionalnim i verskim zajednicama.	2014-2018
2.	Nedovoljna informisanost mladih o nadležnostima organa bezbednosti (MUP, javno tužilaštvo, SUD)	Razvijanje poverenja mladih prema organima bezbednosti (MUP, javno tužilaštvo, SUD)	Sprovođenje programa informisanja mladih o nadležnostima organa bezbednosti (MUP, javno tužilaštvo, SUD)	Organizovanje „Dana otvorenih vrata policije“, radionica, tribina Snimanje promotivnih filmova (Dan policijskog službenika)	Broj organizovanih radionica, tribina... Broj učesnika/ca na radionicama, tribinama.. Broj snimljenih filmova, klipova...	OCD u saradnji sa KZM, MUP, javno tužilaštvo, SUD, i srednjim školama	2014-2018

3.	Nedovoljna informisanost mladih o saobraćajnim prekršajima i posledicama saobraćajnih nezgoda	Podizanje nivoa svesti mladih o posledicama saobraćajnih prekršaja i nezgoda	Sprovođenje programa informisanja mladih o važnosti pridržavanja saobraćajnih propisa.	Organizovanje tribina, radionica, projekcija filmova, simulacija saobraćajnih nesreća Kreiranje i distribuiranje reklamnog materijala Poseta saobraćajnoj policijskoj ispostavi Akcija „Jabuka - limun“	Broj održanih edukacija, tribina, radionica, akcija.. Broj mladih učesnika/ca edukacije, tribine, radionica, akcija.. Broj izrađenih i distribuiranih reklamnih materijala Broj realizovanih poseta policijskoj upravi Broj poseta srednjim školama	OCD u saradnji sa KZM, PU, srednjim školama i Dnevnim centrom za decu i mlade sa poremećajem u društvenom ponašanju	2014-2018
4.	Visok stepen nasilja na sportskim manifestacijama	Smanjene stepena nasilja na sportskim manifestacijama	Kreiranje i organizovanje programa za razvijanje nenasilnog ponašanja na sportskim manifestacijama.	Organizovanje radionica sa članovima navijačkih grupa, okruglih stolova, debata, TV emisija, edukacija za vršnjačke edukatore Promocija pozitivnih primera navijanja tokom sportskih manifestacija Realizovanje humanitarnih aktivnosti od strane	Broj realizovanih radionica sa članovima navijačkih grupa, okruglih stolova, debata, TV emisija, edukacija za vršnjačke edukatore Broj realizovanih pozitivnih primera navijanja tokom sportskih manifestacija Broj realizovanih humanitarnih	OCD u saradnji sa KZM, sportskim i navijačkim klubovima, Dnevnom centrom za decu i mlade sa poremećajem u društvenom ponašanju	2014-2018

				predstavnik navijačkih grupa	aktivnosti od strane predstavnik navijačkih grupa		
5.	Nedovoljna informisanost mladih o problemima vezanim za trgovinu ljudima u društvu	Podizanje nivoa svesti mladih o potencijalnim rizicima postajanja žrtve trgovine ljudima	Sprovođenje programa edukacije mladih o povećanoj opreznosti pri traženju zaposlenja	Kreiranje baze podataka o agencijama koje se bave nalaženjem posla u inostranstvu Organizovanje okruglih stolova, radionica profesionalne orijentacije, susreta sa predstavnicima NSZ Kreiranje i postavljanje bilborda	Kreirana baza podataka Broj realizovanih okruglih stolova, radionica profesionalne orijentacije, susreta sa predstavnicima NSZ Kreiran i postavljen bilbord	OCD u saradnji sa KZM, Lokalnom mreža za borbu protiv trgovine ljudima, srednjim školama i fakultetima	2014-2018
6.	Povećan stepen imovinskih delikata počinjenih od strane mladih	Podizanje svesti mladih o prihvatljivim obrascima ponašanja i postojećim sankcijama vezanih za kršenje istih	Sprovođenje programa osnaživanja mladih za organizovanje omladinskih inicijativa	Organizovanje tribina, pozorišnih predstava, snimanje promotivnih filmova i predstava	Broj organizovanih tribina, pozorišnih predstava, snimanje promotivnih filmova i predstava	OCD u saradnji sa KZM, PU, Dnevnim centrom za decu i mlade sa poremećajem u društvenom ponašanju	2014-2018

Oblast: MLADI U RURALNIM SREDINAMA

	PROBLEM	SPECIFIČNI CILJ	MERE	AKTIVNOSTI	INDIKATOR	NOSILAC AKTIVNOSTI	VREM ENSKI ROK
1.	Visok stepen nezaposlenosti mladih u ruralnim sredinama	Osnaživanje mladih za adekvatnije traženje posla na tržištu rada	Podsticanje saradnje između institucija nadležnih za sprovođenje programa samozapošljavanja , prekvalifikacija i dokvalifikacija	Organizovanje radionica i edukacija vezanih za aktivno traženje posla (pisanje CV-a) Organizovanje seminara/treninga pisanje projekata	Broj održanih radionica, edukacija, seminara, treninga Broj učesnika/ca na održanim radionicama, edukacijama, seminarima, treninzima	OCD u saradnji sa KZM, NSZ, MZ, zadruge	2014-2018
2.	Nedovoljna informisanost mladih iz ruralnih sredina o delovanju organizacija civilnog društva	Osnaživanje saradnje između neformalnih grupa i udruženja iz ruralnih sredina sa KZM i OCD iz Subotice.	Organizovanje programa u cilju umrežavanja neformalnih grupa i udruženja iz ruralnih sredina sa KZM i udruženjima iz Subotice.	Izrada sajta (jedinствена база података) koji objedinjuje postojeće aktivne neformalne grupe i udruženja iz ruralnih mesta Organizovanje neformalnih druženja, okruglih stolova,	Izrađena jedinstvena база података Broj organizovanih neformalnih druženja, okruglih stolova.. Broj mladih učesnika/ca neformalnih druženja, okruglih stolova..	OCD u saradnji sa KZM, MZ, neformalnim grupama	2014-2018
3.	Nedovoljna uključenost mladih u volonterske programe u ruralnim mestima	Podizanje nivoa uključenosti mladih pri kreiranju, sprovođenju i promociji volonterskih programa i aktivnosti u ruralnim mestima	Osnaživanje mladih za aktivno učestvovanje u svojoj zajednici Promovisanje akcija i programa u kojima su mladi nosioci	Organizovanje edukacija za mlade lidere i neformalne grupe mladih na temu aktivnog učešća i donošenja odluka Organizovanje aktivnosti praćenja i podrške mladim liderima, neformalnim grupama mladih	Broj održanih edukacija Broj mladih učesnika/ca edukacije Broj oformljenih neformalnih grupa mladih Broj organizovanih akcija od strane	OCD u saradnji sa KZM, MZ, neformalnim grupama	2014-2018

				Organizovanje akcija u kojima su mladi nosioci, a tiču se promocije značaja volonterizma i uključivanja u rešavanje problema u ruralnim mestima	mladih u lokalnoj zajednici Broj mladih koji putem socijalnih mreža podržavaju svoje vršnjake/inje u njihovom aktivnom delovanju u zajednici		
4.	Nedostatak adekvatnih objekata za provođenje slobodnog vremena mladih u ruralnim sredinama.	Obezbeđivanje adekvatnih objekata za provođenje slobodnog vremena mladih u ruralnim sredinama.	Podsticanje saradnje između mladih pripadnika neformalnih grupa i predstavnika MZ	Mapiranje i analiza postojećih objekata u ruralnim sredinama za sprovođenje aktivnosti za mlade Aktivnosti javnog zagovaranja, tribine, prezentacije za ustupanje postojećih objekata mladima u ruralnim sredinama	Izrađeno mapiranje i analiza objekata u ruralnim sredinama za sprovođenje aktivnosti za mlade Broj održanih aktivnosti javnog zagovaranja (, tribine, prezentacije..)	OCD u saradnji sa KZM, MZ, LS, neformalnim grupama,	2014-2018
5.	Nedovoljan broj organizovanih aktivnosti na polju kulture, slobodnog vremena, aktivnog učešća i volonterizma u ruralnim sredinama.	Razvijanje programa za mlade u ruralnim sredinama iz oblasti kulture, slobodnog vremena, aktivnog učešća i volonterizma	Podsticanje mladih u ruralnim sredinama za organizovanje i realizaciju aktivnosti za kvalitetno provođenje slobodnog vremena	Organizovanje muzičkih festivala, sportskih turnira, radionica, treninga..	Broj održanih muzičkih festivala, sportskih turnira, radionica, treninga.. Broj učesnika/ca na održanim muzičkim festivalima, sportskim turnirima, radionicama, treninzima..	OCD u saradnji sa KZM, MZ, ,neformalnim grupama,	2014-2018

Oblast: ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

	PROBLEM	SPECIFIČNI CILJ	MERE	AKTIVNOSTI	INDIKATOR	NOSILAC AKTIVNOSTI	VREM ENSKI ROK
1.	Nedovoljna informisanost mladih i zajednice o zaštiti životne sredine i održivog razvoja	Povećanje nivoa informisanosti o očuvanju životne sredine	Unapređenje informisanja mladih o zaštiti životne sredine i održivom razvoju	Periodično obaveštavanje lokalnih medija (reportaže, emisije, vesti) Postavljanje informacija na društvenim mrežama Formiranje tima za informisanje mladih	Broj realizovanih emisija i reportaža Broj podržanih/pregledanih vesti na internet društvenim mrežama Broj mladih koji čine tim za informisanje	Neformalne grupe mladih, OCD u saradnji sa medijima	2014-2018
2.	Nedovoljna svest o potrebi zaštite životne sredine i održivog razvoja kod mladih	Razvoj svesti kod mladih o potrebi zaštite životne sredine	Uključivanje medija i obrazovnih ustanova u edukaciju i informisanje mladih o potrebi očuvanja životne sredine	Organizovanje sastanaka sa nastavnim osobljem Organizovanje vršnjačkih edukacija, predavanja, seminara Promovisanje programa i informacija putem elektronskih i pisanih medija	Broj učesnika/ca na sastancima Broj održanih sastanaka sa predstavnicima medija i obrazovnih institucija Broj realizovanih edukacija Broj mladih učesnikaca u vršnjačkim edukacijama Broj info emisija za mlade na temu zaštite životne sredine	OCD, srednje škole, mediji u sadnji sa KZM	2014-2018

3.	Nedovoljna komunikacija između tela koja se bave zaštitom životne sredine i temom održivog razvoja i omladinskih organizacija i organizacija koje se bave mladima.	Podsticanje komunikacije između institucija, udruženja i organizacija koje se bave održivim razvojem zaštitom životne sredine Unapređenje podrške nadležnih organa iz ovih oblasti	Umrežavanje institucija, udruženja i organizacija Formiranje sistema za informisanje i međusobnu komunikaciju nadležnih institucija i organizacija	Mapiranje institucija i organizacija Organizacija sastanaka i konferencija za institucije, organizacije i nadležne organe koji se bave zaštitom životne sredine	Broj susreta mreže organizacija/institucija Broj uključenih organizacija/institucija u zajedničke inicijative i saradnju	Institucije i organizacije koje se bave zaštitom životne sredine, neformalne grupe mladih u saradnji sa KZM	2014-2018
4.	Nedovoljan broj akcija i programa u kojima bi mogli učestvovati mladi a tiču se zaštite životne sredine i održivog razvoja	Podrška razvoju programa, akcija i edukacija za uključivanje mladih putem volonterskog angažmana	Osmišljavanje akcija i programa za mlade od strane organizacija i institucija koje se bave održivim razvojem i zaštitom životne sredine Kriranje programa obuka za volontere u oblasti zaštite životne sredine Medijska promocija postojećih akcija i programa	Definisanje aktuelnih tema koje se tiču zaštite životne sredine Osmišljavanje i realizacija akcija na osnovu identifikovanih aktuelnih tema Organizovaje konferencija za štampu, sajmovi, i sastanaka nadležnih institucija, organizacija i mladih Analiza prikladnih sadržaja za uzraste kroz ispitivanje interesovanja mladih Angažovaje stručnih	Broj realizovanih akcija od strane organizacija i nadležnih institucija Broj mladih koji je učestvovao akcijama Broj održanih konferencija za štampu, sajmovi i sastanaka Broj održanih edukacija Broj mladih volontera koji su učestvovali u edukacijama Broj akcija koje su pokrenuli mladi	OCD, nadležne institucije u saradnji sa KZM	2014-2018

				lica za edukaciju volontera	volonteri nakon održanih edukacija		
				Sprovođenje edukacija za volontere			
5.	Nedostatak kapaciteta OCD i drugih organizacija za realizaciju projekata, programa i drugih sadržaja iz oblasti zaštite životne sredine i održivog razvoja.	Unapređenje kapaciteta volonterskih organizacija na polju ljudskih resursa i tehničkih mogućnosti za sprovođenje projekata iz oblasti zaštite životne sredine	Promovisanje OCD i drugih organizacija koje se bave zaštitom životne sredine i održivim razvojem Razvoj programa obuka za podizanje kapaciteta volonterskih organizacija	Medijsko oglašavanje, poster, reportaže, Kreiranje baze podataka nevladinih i volonterskih organizacija kao i edukovanih volontera koji se bave temama iz zaštite životne sredine i održivog razvoja Realizacija treninga za podizanje kapaciteta organizacija i neformalnih grupa koje se bave zaštitom životne sredine	Broj medijskih kampanja Broj organizacija u kreiranoj bazi podataka Broj edukovanih volontera Broj realizovanih treninga za podizanje kapaciteta Broj učesnika/organizacija koje su učestvovali na treninzima Broj projekata i programa pokrenutih nakon održavanja treninga	OCD, neformalne grupe mladih u saradnji sa KZM	

POVEZANOST SA DRUGIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA

USKLAĐENOST SA NACIONALNOM STRATEGIJOM ZA MLADE

Nacionalna strategija za mlade usvojena je početkom 2008. godine, njenu izradu vodilo je Ministarstvo za omladinu i sport Republike Srbije i predstavlja prvi korak ka sistemskom rešavanju položaja mladih u zemlji. Strategija za mlade treba, pre svega da odredi ulogu države prema mladima, moguću ulogu mladih prema društvu, kao i načine za uspostavljanje partnerskog odnosa. Zato su u Strategiji za mlade definisani prava, uloge i odgovornosti, kao i jasni, institucionalni mehanizmi koji će mladima otvoriti prostor za delovanje i pomoći im da nađu svoje mesto u društvu.

Nacionalna strategija za mlade obuhvata oblasti koje su zastupljene i u Lokalnom akcionom planu za mlade grada Subotice, i u skladu sa tim je usklađena sa samom strategijom na nivou države.

Vizija Nacionalne strategije za mlade glasi:

Mladi u Srbiji u XXI veku su aktivni i ravnopravni učesnici u svim oblastima društvenog života i imaju jednaka prava i mogućnosti za puni razvoj svojih potencijala.

To podrazumeva njihovu aktivnu ulogu u porodičnom životu, obrazovanju, zapošljavanju, zdravlju i ukupnom društvenom životu.

Mladi stižu nova znanja i iskustva, druže se i takmiče sa svojim vršnjacima širom sveta, putuju ali se i vraćaju u svoju zemlju, gde aktivno, odgovorno i vredno primenjuju sva stečena znanja i ostvaruju kvalitet života.

USKLAĐENOST SA AKCIONIM PLANOM POLITIKE ZA MLADE VOJVODINE

Akcioni plan politike za mlade u AP Vojvodini za period 2011-2014 obuhvata analizu stanja, položaja, potreba i problema mladih na teritoriji AP Vojvodine i konkretne aktivnosti, predviđene u okviru svake pojedinačne oblasti. U akcionom planu za navedeni period uvedena je oblast bezbednosti, da bi se što konkretnije uticalo na smanjenje međuvršnjačkog nasilja i bezbednost učenika/ca u školama i lokalnim zajednicama u Vojvodini.

Pošto je Akcioni plan politike za mlade delom oslonjen i na Lokalne akcione planove u pojedničnim opštinama, usklađen je i sa merama koje su predviđene i Lokalnim akcionim planom u Subotici.

Pri analizi problema mladih u Subotici, uzeta je u obzir i analiza problema mladih u Vojvodini, te je samim tim Lokalni akcioni plan za mlade usklađen sa Akcionim planom politike za mlade Vojvodine.

USKLAĐENOST SA DRUGIM LOKALNIM STRATEGIJAMA

STRATEGIJA EKONOMSKOG RAZVOJA GRADA SUBOTICE, 2013-2022

Strategija lokalnog održivog razvoja grada Subotice (u daljem tekstu Strategija) je opšti strateški plan razvoja koji treba da pruži smernice i podsticaje za budući razvoj lokalne zajednice, ali i da bude koristan instrument u prilagođavanju promenljivom okruženju u kome živimo. Vremenski okvir za implementaciju Strategije je od 2013-2022. godine, odnosno 10 godina¹⁴.

Strategijom se predviđa podsticanje aktivne politike prema omladini kroz realizovanje sledećih aktivnosti:

1. Formiranje Saveta za mlade;
2. Otvaranje KZM u okviru lokalne samouprave;
3. Izrada i sprovođenje Lokalnog akcionog plana za mlade.

Mere i aktivnosti koje se tiču zapošljavanja mladih odnose se na promovisanje preduzetništva kod mladih. Razvijanje međusektorske saradnje između javnog i nevladinog sektora u cilju zajedničkog delovanja na prevenciji zdravlja mladih je takođe mera koja je definisana Strategijom.

Specifičan cilj koji se odnosi na unapređenje kvaliteta provođenja slobodnog vremena dece i mladih na teritoriji grada realizacijom predviđa otvaranje Omladinskog kulturnog centra na teritoriji grada Subotice.

POLITIKA JEDNAKIH MOGUĆNOSTI

Modernizacija i evropeizacija Republike Srbije biće znatno unapređene politikom jednakih mogućnosti za ostvarivanje rodne ravnopravnosti u svim oblastima društvenog razvoja i strateškog partnerstva između žena i muškaraca¹⁵.

Unapređenje rodne ravnopravnosti jeste jedno od ključnih razvojnih pitanja, jer omogućava adekvatno korišćenje ženskih ljudskih resursa i direktno doprinosi poboljšanju kvaliteta života svih građanki i građana. Preduslov ekonomskog razvoja jeste društvena stabilnost, koja je zasnovana na politici jednakih mogućnosti, solidarnosti, socijalnoj inkluziji i društvenoj pravdi.

Ravnomeran ekonomski razvoj nije moguć bez adekvatnog korišćenja ženskih ljudskih resursa, pa je zato neophodno da se posebnim merama žene podstaknu na veće uključivanje u tržišnu ekonomiju.

Donošenjem zakona o rodnoj ravnopravnosti i usvajanjem Strategije i Akcionog plana za poboljšanje položaja žena i unapređivanje rodne ravnopravnosti

¹⁴ Preuzeto sa http://www.subotica.rs/doc/SLOR_2012/SLOR_SR.pdf.

¹⁵ Preuzeto sa <http://www.minrzs.gov.rs/cms/sr/rodna-ravnopravnost>.

Republika Srbija je zaokružila zakonski okvir odnosno strateški okvir za primenu politike rodne ravnopravnosti u skladu sa Ustavom.

Zakonske odredbe i strateški ciljevi obavezuju sve učesnike u javnom životu, nacionalne, pokrajinske i lokalne institucije i izvršnu vlast da poštuju i primenjuju usvojene principe i mere u svom svakodnevnom radu. U tom cilju, prilikom implementacije LAP-a za mlade, pozivajući se na gorepomenuti zakon preporučeno je da mere i aktivnosti podjednako budu usmerene na ravnomerno uključivanja mladih oba pola, kao i da se prilikom realizacije aktivnosti uzimaju u obzir specifične potrebe po polovima. O tome se posebno treba voditi računa prilikom određivanja kriterijuma za raspisivanje konkursa i implementacije projekata. Neke od aktivnosti koje mogu da utiču na razvijanje politike jednakih mogućnosti su:

- Edukacija u oblasti ljudskih prava, prava mladih i rodne ravnopravnosti;
- Edukativne radionice prevenciji porodičnog nasilja i nasilja prema ženama
- Sprovođenje kampanje i edukacija medija za sprečavanje stereotipnog prikaza mladih (naročito mladih žena kao seksualnih objekata u tablodima i na bilbordovima);
- Omogućavanje podjednakog učešća mladih oba pola, u subvencionisanom sportu (aerobik, zumba i sl.).

MEHANIZMI SPROVOĐENJA STRATEGIJE

IMPLEMENTACIJA STRATEGIJE ZA MLADE

U nastojanju da se postignu ciljevi Lokalnog akcionog plana za mlade Skupština grada Subotice bi njegovim usvajanjem obavezala ogranizcije civilnog društva sa u saradnji sa instucijama u četvorogodišnjem periodu (od 2014 do 2018), da sprovedu mere u skladu sa operativnim planovima.

Predložene mere ili aktivnosti će imati jasno naznačene nosioce koji će biti uključeni u razradu i implementaciju zajedno sa organizacijama i ustanovama koje putem konkursa najbolje odgovore projektima na postavljene uslove.

Grad Subotica će iz sredstava gradskog budžeta, predvideti sredstva potrebna za realizaciju Lokalnog akcionog plana za mlade u Subotici. Dinamika planiranja i trošenja visine sredstava namenjenih izvršavanju odredila bi se u postupku donošenja gradskog budžeta.

Sredstva za implementaciju Lokalnog akcionog plana za mlade će se raspodeljivati putem konkursa onim organizacijama i ustanovama koje najbolje odgovore projektima na postavljene uslove na osnovu predloženih mera i aktivnosti Lokalnog akcionog plana za mlade grada Subotice. Sredstva za dalju implementaciju Lokalnog akcionog plana za mlade će se obezbediti u procesu donošenja gradskog budžeta u skladu sa njegovim mogućnostima.

Da bi se osigurao kvalitetan nadzor i sprovođenje projekata, Kancelarija za mlade će vršiti monitoring realizacije projekata kroz stalnu komunikaciju sa organzacijama koje sprovode projekte radi pružanja podrške.

Putem konkursa sredstva za implementaciju LAP-a za mlade rasporedila bi se na godišnjem nivou onim organizacijama i ustanovama koje najbolje odgovore

projektima na postavljene uslove, na osnovu predloženih mera i aktivnosti Lokalnog akcionog plana za mlade u oblastima:

- Obrazovanje mladih
- Zapošljavanje mladih
- Zdravlje i socijalna politika prema mladima
- Bezbednost mladih
- Informisanost i mobilnost mladih
- Slobodno vreme mladih, kultura i sport
- Aktivno uključivanje mladih u društvo i volonterizam
- Mladi u ruralnim sredinama
- Ekologija i održivi razvoj

PROMOCIJA LOKALNOG AKCIONOG PLANA ZA MLADE

Kancelarija za mlade Grada Subotice ima zadatak da dalje vrši promociju dokumenta naročito među mlađom populacijom kako bi omogućila direktno učešće mladih u donošenju odluka.

Lokalni akcioni plan je dokument kojim se omogućava:

- Plansko i dugoročno rešavanje problema mladih, uz kreiranje mera i usluga prilagođenih stvarnim potrebama mladih u konkretnoj lokalnoj zajednici.
- Ekonomičnije korišćenje postojećih resursa kroz umrežavanje lokalnih institucija i organizacija.
- Mogućnost korišćenja alternativnih izvora finansiranja (izvori su dostupni samo uz validna gradska dokumenta).

Promocija dokumenta stoga podrazumeva dostavljanje Akcionog plana svim relevantnim lokalnim akterima, predstavnicima lokalne samouprave, predstvanicima omladinskih organizacija i mladih.

Konkretni načini promocije su:

- Postavljanje dokumenta u elektronskoj formi na gradski sajt, sajt KZM, kao i na sajtove svih relevantnih aktera na lokalnu
- Javne diskusije u elektronskim i štampanim medijima.
- Okrugli stolovi i kampanje sa ciljem podizanja svesti javnosti o značaju Lokalnog akcionog plana za mlade, kao opšteg dobra grada Subotice.